

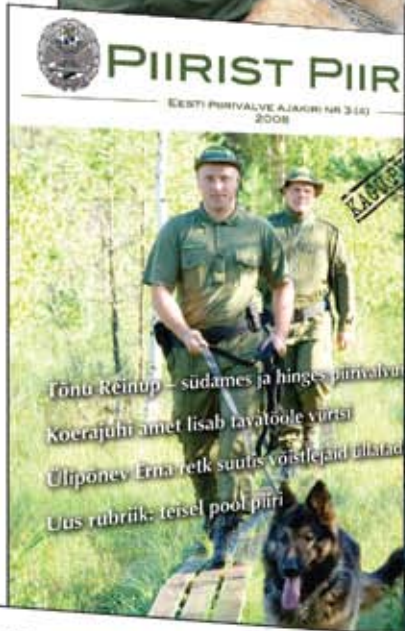
PIIRIST PIIRINI

EESTI PIIRIVALVE AJAKIRI NR 4 (9)
2009

PIIRIST PIIRINI VIIMANE NUMBER!

Piirist piirini üheksa numbrit

Toimetuse veerg

Käesolev ajakiri on viimane Piirist Piirini number ning seetõttu on see natuke eelnevatest erinev. Sellest ajakirjast leiate eelmiste ajakirjanumbrite kaanefotod. Lisaks saate teada, millised olid ajakirja loomisel Piirist Piirini nimevariandid – avaldame nimekonkursile pakutud variandid.

Paar rubriiki lõime spetsiaalselt viimasele numbrile mõeldes. Üheks selliseks on "minu lugu", kus erinevate piirivalvepiirkondade piirivalvurid räägivad oma seikadest, mis nende tööga on kaasnenud. Rubriigis „Teenistus piiril“ on juttu kõige tihedama liiklusega piiripunktist – Narva maanteepiiripunktist. Lugemist on taas igale maitsele.

Tahaksime teha kummarduse kaasautoritele ja fotograafidele, tänu kellele on ajakiri olnud palju huvitavam. Kaasautorite suur arv on olnud meile väga meeldivaks üllatuseks. Meie algne idee oligi võimalikult paljude inimeste kaasamine ajakirja valmimisse ning on meeldiv tõdeda, et väga paljud olid valmis oma arvamustest ja tegemistest kirjutama.

Politsei- ja piirivalveametis hakkab iga kahe kuu tagant ilmuma uus ajakiri Radar, mis kajastab kõigi kolme ühendatava asutuse teemasid. Ka sinna on oodatud kaastööd ning head mõtted sellest, milliseid teemasid uus ajakiri kajastada võiks.

Piirist Piirini toimetuse soovib teile häid saabuvasid pühi, toredat uut aastat ja jõudu kõigis teie tegemistes!

Toimetuse

Pärnu mnt 139/1, Tallinn 11317
Telefon: 614 9025
press@pv.ee

Peatoimetaja: Tanel Saarmann

Janne Mets

Kaisa Pungas

Kirke Klemmer

Riin Kiik

Sirje Sarapu

Fotod: Jaan Rõõmus

Makett: Indrek Sarapu

Küljendus: Walter Agentuur

Esikaanefoto: Siseminister Marko Pomerants ja piirivalveameti peadirektor pv-brig-kin Roland Peets lõövad mälestusnaela, mis sümboliseerib piirivalve tegevuse ja traditsioonide järjepidevust. (Jaan Rõõmus)

Sisukord

Uudised **lk4**

- Lennusalga viimane MI-8 anti üle Valga linnale
- Piirkondlikud uudised
- Auastmes ülendamine
- Mida peaks teadma info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia konsolideerimisest?

Eesti Piirivalve 87 **lk7**

- Aastapäeva tähistamine piirivalve asutustes
- Parima piirivalvuri preemia sai Tallinna piirivalvepunkti piirivalvur
- Piirivalve teeneteristiga autasustamine
- Õnnitlused piiri tagant

Minu lugu **lk13**

- Sündmusterohke patrull-lend
- Ebatavaline dokumentaentide kooslus viis pangapettuse avastramiseni
- Süstemaatiline inimsugeldamine

Teenistus piiril **lk14**

- Piirikontrolli kvaliteet - mis see on ja kuidas seda hallata?
- Schengeni välispiir täis seiklusi ja emotsioone

Euroopa piiri valvates **lk18**

- Lennusalk Kreeka taeva all

Politsei- ja piirivalveamet **lk20**

- Kolm küsimust
- Kuidas olla muutuste ajal selge teadvusega

Haritud piirivalvur **lk23**

- Kilde kutseksamilt
- Piirivalvekolledži raamatukogu uusi raamatuid

Sport **lk26**

- Iisaku Gümnaasiumis peeti X Eduard Sereni mälestusvõistlusi
- Osalejaterohked karikavõistlused laskmises
- Piirivalve ja Põlva laskespordiklubi XIV matskohtumine laskmises
- Piirivalve rekordid laskmises
- Tuli, lasi, võitis - Kotkasilm 2009

Tagasisaade aastasse 2009 **lk31**

- Tagasisaade aastasse 2009
- Osalejaterohked karikavõistlused laskmises
- Piirivalve ja Põlva laskespordiklubi XIV

Piirist Piirini nimed **lk34**

- Tagasisaade aastasse 2009

Summary **lk35**

Uudised

Lennusalga viimane MI-8 anti üle Valga linnale

16. oktoobril toimus Valgas viimase Lennusalga kasutuses olnud MI-8 helikopteri pidulik üleandmine Valga linnale. Helikopterist sai muuseumieksponaat SA Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioonis.

MI-8 helikopterit on juhtinud kapten piirivalvekolonelleitnant Jevgeni Pissarev (lennutunde 5250), teine piloot piirivalvekapten Aleksandr Gagarin (lennutunde 3000) ning pardamehhaanik piirivalveleitnant Sergei Špakov (lennutunde 4200).

Pardatähist ESPMD kandnud kopter valmistati 1979. aastal. Teenistuse jooksul lendas kopter kokku ligi 3000 lennutundi, teostades piirivaatlus-, meditsiini-, otsingu- ja päästelende ning osaledes metsatulekahjude kustutamisel.

Viimase Piirivalve Lennusalgas kasutusel oleva MI-8 tüüpi kopteri teenistuslik ressurss lõppes tänavu novembris ning ülesannete täitmist jätkavad uued Itaalias toodetud helikopterid Agusta Westland 139.

„Selle kopteri üleandmisega lõpeb üleminekuperiood Mi-8-ilt uut tüüpi kopteritele Agusta Westland 139. Lennusalga jaoks tähistab see ühe ajajärgu lõppu,“ ütles Lennusalga ülem piirivalvekapten Allan Oksmann.

Südamlik hetk: Kopterit uudistama tulnud rahva seast tuli helikopteri kapten piirivalvekolonelleitnant Jevgeni Pissarevi tänama Kärddla haiglga endine arst

ESPMD viimane maandumine

Põhja Piirivalvepiirkond

Tallinnas peeti kinni võltsitud elamisloaga isik.

Kolmapäeval, 11. novembril pidasid Põhja Piirivalvepiirkonna piirivalvurid Tallinna Vanasadamas kinni Iraagi kodaniku, kelle passist avastati võltsitud Saksamaa Liitvabariigi elamisloa.

Tallinna Vanasadamast Rootsi sõita üritanud Iraagi kodanikul kontrolliti Iraagi Vabariigi kodaniku passi. Täiendava kontrolli käigus tuvastasid piirivalvurid isiku passis võltsitud Saksamaa Liitvabariigi elamisloa.

Pärast isiku poolt menetluskulusid ja võimaliku karistusena mõistetavat rahalist karistust katva makse tasumist riigituludesse lubati isikul 12.11.2009 lahkuda Rootsi Kuningriiki, kus isik seaduslikult elab.

Lääne Piirivalvepiirkond

Osmussaare lähistel vajas abi mootoririkkega paat

11. novembri pärastlõunal helistas Haapsalu piirivalvekordonnisse Osmussaare lähistel paadiga merehätta jäänud abielupaar, kes teatas, et vajab abi merelt maale toimetamiseks kuna mootorpaadil, millega nad sõitsid, tekkis mootoririke ning paat oli triivis merel.

Piirivalvekaatri toimikond pukseeris mootoririkkega paadi koos meeskonnaga Dirhami sadamasse.

Kolm ebaseadusliku sissereände juhtumit viie päeva jooksul

Laupäeval, 19. septembril pidas Lääne Piirivalvepiirkonna Pärnu piirivalvekordoni toimikond dokumentide kontrolliks kinni Vilniusest Tallinnasse teel olnud liinibussi.

Kontrolli käigus selgus, et bussis viibinud kahel meesterahval, kes väitsid end olevat Afganistani kodanikud, puudusid isikut tõendavad dokumendid. Piirivalve alustas isikute suhtes väärteomenetlust. Mõlemale isikule määrati riigipiiri ebaseadusliku ületamise ja välismaalaste seaduse rikkumise eest rahatrahv 9000 krooni.

19. septembril pidas Pärnu piirivalvekordoni toimkond Tallinn-Pärnu-Ikla maanteel kontrolliks kinni sõiduauto, milles viibinud Tšetšeeni Vabariigis sündinud Vene Föderatsiooni kodanikul puudus Eestis viibimiseks seaduslik alus. Tšetšeeni Vabariigis sündinud naisterahva suhtes alustas piirivalve väärteomenetlust ning isikule määrati Eestis ilma seadusliku aluseta viibimise eest rahaträhv 1200 krooni.

Kolmapäeval, 23. septembril pidas piirivalve Narva maantee-piiripunktis kinni kaks Hiina Rahvavabariigi kodanikku, kes üritasid taas võltsitud dokumente kasutades Eestisse siseneda. Isikud esitasid piiriületusel võltsimistunnustega Hongkongi erihalduspiirkonna passid. Kontrolli käigus tuvastasid piirivalvurid, et dokumendid on võltsitud.

Piirivalve algatas isikute suhtes kriminaalmenetlust, isikud peeti kahtlustatavana kinni. Pärast isikute poolt menetluskuulusi ja võimaliku karistusena mõistetavat rahalist karistust katva makse tasumist riigituludesse anti isikud üle Kodakondsus- ja Migratsiooniametile.

Samad kodanikud üritasid Eestisse siseneda 12. septembril, mil nad Moskva-Tallinn reisirongis esitasid piiriületusel võltsitud Hongkongi erihalduspassid ja isikutunnistused. Meesterahvaste sõnul oli reisi eesmärk jõuda Euroopasse ja leida seal tööd. Tookord tabati koos isikutega ka Hongkongi kodanik, kes aitas neid Euroopasse toimetada.

Auastmes ülendamine

Piirivalvebrigaadikindral

piirivalvekolonel Roland Peets

Piirivalvekolonel

piirivalvekolonelleitnant Mart Savioja

Piirivalvekolonelleitnant

piirivalvemajor Ivo Heinlaid

piirivalvemajor Toomas Malleus

Piirivalvekapten

piirivalveleitnant Rain Arumäe

piirivalveleitnant Ülo Madisson

Piirivalveleitnant

piirivalvenooremleitnant Toomas Kaarjäv

Piirivalvenooremleitnant

piirivalveveebel Jano Kaskpeit

piirivalvenooremveebel Evelyn Leinbok

piirivalvenooremveebel Dmitri Šabunov

piirivalvenooremveebel Monika Znamenskaja

piirivalvevanemseersant Ahti Tasuja

Auastmes ülendatud ohvitserid ühispildil

piirivalvenooremseersant Triinu Cirulis

piirivalvenooremseersant Virgo Saul

Piirivalvestaabiveebel

piirivalvevanemveebel Janek Maltsev

piirivalvevanemveebel Jaanus Maurus

Piirivalvevanemveebel

piirivalveveebel Rudolf Kägu

Piirivalveveebel

piirivalvenooremveebel Reimo Kesma

piirivalvenooremveebel Jevgeni Kljujev

piirivalvenooremveebel Kaido Koks

piirivalvenooremveebel Albert Kolk

piirivalvenooremveebel Heinar Musta

piirivalvenooremveebel Eerika Mägimaa

piirivalvenooremveebel Margus Puusta

piirivalvenooremveebel Argo Segasaar

piirivalvenooremveebel Aare Viirlaid

piirivalvenooremveebel Toivo Väljas

Piirivalvenooremveebel

piirivalvevanemseersant Kuldar Hanstin

piirivalvevanemseersant Jarno Kalind

piirivalvevanemseersant Christjan Lään

piirivalvevanemseersant Kalle Pent

Vastse kindrali vastuvõtmine piirivalveametis

piirivalvevanemseersant Virve Tõnne

piirivalveseersant Katrin Järvelaht

piirivalveseersant Marek Luts

piirivalvenooremseersant Tiina Karjamets

piirivalvenooremseersant Alar Trel

Mida peaks teadma info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia konsolideerimisest?

Marko Tiirik

Piirivalveameti IT juht

Seoses info- ja kommunikatsioonitehnoloogia konsolideerimisega, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse (SMIT) ja Politsei ja piirivalveameti (PPA) moodustamisega toimub mitmeid suuri muudatusi IT-tugiteenuses. Kõik need ei pruugi töötajatele ehk IT-teenuste lõppkasutajatele märgatavad olla, sest IT-teenused jäävad ikka endisteks. Püüan välja tuua suuremad muudatused, mida tuleb arvestada.

1. Esimene suur muudatus on see, et endise info- ja kommunikatsioonitehnika jaoskonna töötajad ei ole enam aastast 2010 piirivalve töötajad, vaid Siseministeeriumi infoteh-

noloogia- ja arenduskeskuse (SMIT) töötajad. SMIT-is muutuvad ka piirivalveameti info- ja kommunikatsioonitehnika jaoskonna töötajate tööülesanded ja rollid.

2. Piirivalveameti seire- ja valvetehnika koos seda arendava ning hooldava meeskonnaga jääb Piirivalveametisse ja jätkab ka PPA-s. Antud teenus ei lähe SMIT-i.
3. Kõik IT-ga seotud probleemid tuleb esitada määratud kontaktpunktile (telefon, e-post, veeb), mille tegevust edaspidi täpsustatakse. Suurte töömahtude korral lüüakse lahu mitmed IT ülesanded, mis varem olid ühe töötaja täita. Edaspidi registreerivad ja lahendavad erinevaid probleeme eri töötajad. Kui varem sai näiteks IT-kasutaja-

toe töötajatele koridoris ligi astudes muret kurta, siis nüüd tuleb kõik soovid ja probleemid esitada vastavat reglementi järgides. See tagab probleemide ja soovide jõudmise õigetes kohtadesse ning lahenduse või vastuse saamise.

4. Kõik, kes tahavad tellida info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) arendustöid, peavad järgima siseministri käskkirjaga kinnitatud siseministeeriumi ja tema valitsemisala IKT-valdkonna arendustegevuse korraldamise põhimõtteid ning sellest tulenevat piirivalve info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonna rollijaotust ja arenduskorda.
5. IKT-teenustele kasutajaõiguste andmine ja muutmine jääb PPA-s teabeturbe osakonna täita ja alates aastalõpust tuleb järgida kordasid, mis seda reguleerivad. Aasta lõpp ja algus toovad kindlasti kaasa palju kolimisi ja muutusi töökorralduses, mis nõuavad kasutajaõiguste muudatusi.
6. Iga IKT-teenuse kohta on sõlmitud SMIT-i ja piirivalveameti vahel teenusleping, kus on sätestatud teenuse töötamise tingimused.

Piirivalve IT sisuteenused on siseveeb, välisveeb, TIKS, TEPI, PKIS, GIS, Postipoiss, personali arvestusprogramm ja sõidukite halduse andmebaas.

Piirivalve IT infrastruktuuriteenused on arvutivõrk, telefoni- side, e-post ja VPN.

Igal info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenusel on piirivalves ja edaspidi ka PPA-s omanik ehk kindel töötaja, kes vastutab teenuse eest – tellib arendusi, otsustab kasutuse jms. SMIT-i poolt suhtleb omanikega teenustehaldur. SMIT teostab arendused ja tagab, et IT-teenused teenuslepetes sätestatud tingimustel töötavad.

Eesti Piirivalve 87

1. novembrile eelnenud nädalal tähistati kõigis piirivalve asutustes Eesti Piirivalve 87. ja taasloomise 19. aastapäeva. Selleks puhuks koostatud fotonäitus jõudis kõigisse asutustesse ning pakkus huvi ja äratundmisrõõmu.

Järgnev fotoseeria annab ülevaate toimunud aastapäevaväitustest.

Aastapäevaks koostatud rändnäitus pakkus äratundmisrõõmu

Kirde Piirivalvepiirkond

Piirivalve aastapäeva tähistamine algas Kirde Piirivalvepiirkonna ülema vastuvõtuga soojas ja hubases Saka rahvamajas. Piirivalveameti peadirektor Roland Peets rõhutas oma kõnes, et piirivalve organisatsioon on teinud läbi palju muutusi, mis ei tähendanud, et soov ja motivatsioon oma kodumaa eest piiril seista oleks vähenenud. Pv-brig-kin Peets avaldas lootust, et isamaa-armastus motiveerib piirivalvureid ka edaspidi.

Mälestusnaela loomine jäädvustamaks ajaloolist hetke

Kagu Piirivalvepiirkond

Kagu Piirivalvepiirkonna ülem piirivalvekolonelleitnant Tõnu Reinup toonitas oma aastapäevakõnes, et on vaja teha tööd senise hea suuna jätkamise nimel. „Tööd on vaja teha iseeneste ja tulevaste põlvete nimel. Tööd on vaja teha selleks, et luua parem avalik teenus, mitte keskenduda sellele, et kes on olukorra peremees. Tahan siinkohal veelkord rõhutada piirivalvuri olulisust piiril ja veelkord piiril aga mitte maanteedel ja parklates liiklust reguleerimas,“ ütles Reinup.

Piiriposti andmine piirkonna parimale piirivalvurile on Kagu Piirivalvepiirkonna aastatepikkune traditsioon. Eelmise aasta parim piirivalvur piirivalvevanemveebel Toivo Laan annab aubinna üle selle aasta parimale piirivalvurile piirivalveveebel Argo Segasaarele

Lääne Piirivalvepiirkond

Kuigi mälestusnaelte löömise tseremoonia oli pisut nukravõitu, oli üldine meeleolu siiski positiivne. Peeti meeles töötajaid, kes seoses Politsei- ja Piirivalveameti moodustamisega mujale tööle asuvad ja tunnustati silmapaistvamaid teenistujaid. Lääne Piirivalvepiirkonna staabi fuajees avati piirkonna tegevuse lõpetamise puhul fotonäitus Lääne Piirivalvepiirkonna tegemistest aastatel 2005–2009. Tegu on püsinäitusega, mis jääbki edaspidi hoone fuajee seinu kaunistama.

Lääne Piirivalvepiirkonna ülema vastuvõtt toimus Kuressaare kultuurikeskuses

Lennusalk

Lennusalgal oli suur au olla selle aastapäeva piirivalve ohvitseride auastme ülendamise ürituse võõrustajaks. Peadirektor tunnustas Lennusalga kollektiivi, märkides ära meie olulist rolli nii sisejulgeoleku tagamisel kui rahvusvahelises koostöös. Lennusalga areng on olnud põhjalik ja kiire, kuid veel ühe tähtsa tegevusena seisab ees lennukite väljavahetamine.

Lennusalga isikkoosseis vastuvõtul. Lippur on pv-ltn Lembit Lehtla

Põhja Piirivalvepiirkond

Põhja Piirivalvepiirkond tähistas 2. novembril Salme Kultuurikeskuses piirivalve 87. aastapäeva piirivalve orkestri ja Vello Orumetsa ühise kontserdiga. Kutsutud olid piirkonna töötajad koos peredega ning koostööpartnerid. Üritusel tänas piirkonnaülem piirivalvekolonel Mart Savioja kõiki piirkonna töötajaid ja tunnustas koostööpartnereid Põhjakohta teeneteplaadiga. Pidulikule osale järgnes ühine sünnipäevatordi söömine.

Piirivalve 87. aastapäevale eelnenud nädala jooksul külastas piirkonnaülem piirivalvekolonel Mart Savioja koos staabiülem piirivalvekolonelleitnant Ivo Heinlaiuga piirkonna allüksuseid ja tunnustas tublisid piirivalvureid tehtud töö eest ning soovis jõudu ja edu uuteks kordaminekuteks.

Meeleoluka kontserdi andsid piirivalve orkester ja Vello Orumets

Parima piirivalvuri preemia sai Tallinna piiripunkti piirivalvur

20000 krooni suuruse parima piirivalvuri preemia teenistus-ülesannete tulemusliku täitmise eest sai Põhja Piirivalvepiirkonna Tallinna piiripunkti allohvitser piirivalvenooremveebel Aleksandr Voronov.

Piirivalvenooremveebe Aleksandr Voronov alustas teenistuspiirivalves 1992. aastal. Aleksandr Voronovi oskusliku tegevuse ja suure pühendumuse tulemusena on kinni peetud ebaseaduslikku kaupa, Eestis ebaseaduslikult viibivaid isikuid, illegaale ja politsei poolt tagaotsitavaid isikuid.

Märkimisväärsemad juhtumid leidsid aset reisisadamas, kus ta 12. septembri hommikul pidas kinni neli ilma dokumentideta illegaali ja ühe Läti Vabariigi kodaniku, keda kahtlustatakse ebaseaduslikule piiriületamisele kaasaaitamises. 2. septembril avastas ta koostöös tolliga sõiduki läbivaatusel salasigarette, 9. juulil pidas patrulli käigus kinni kaks Afganistani kodanikku ning avastas nende passidest võltsitud Schengen viisad.

Piirivalvenooremveebel Aleksandr Voronov

Tänukiri ja hinnaline kingitus silmapaistvate teenistustulemuste eest 2009. aasta II ja III kvartalis anti ka Kagu Piirivalvepiirkonna Koidula maanteepiiripunkti piirivalvurile piirivalvenooremseersant Andres Kaharile.

Piirivalve teeneteristiga autasustamine

1. Autasustan piirivalve II klassi teeneteristiga eriti tulemusliku töö eest:

nr 560	kindral	Saulius Stripeika	Leedu Vabariigi piirivalve ülem
nr 561	kindralpolkownik	Nikolai L. Kozik	Vene Föderatsiooni Föderaalse Julgeolekuteenistuse Piirivalveteenistuse Loode Föderaalringkonna Regionaalse Piirivalvevalitsuse ülem
nr 562	kindralmajor	Igor A. Ratškovski	Valgevene riikliku piirivalvekomitee esimees
nr 563	kindralmajor	István Samu	Ungari Riikliku Politsei ülema asetäitja
nr 564	kontradmiral	Matti Möttönen	Soome piirivalve ülema asetäitja
nr 565	brigaadikindral	Ilkka Laitinen	EL Välispiiride Agentuuri (FRONTEX) tegevdirektor
nr 566	kommodoor	Åke Dagnevik	Rootsi Rannavalve tehnika osakonna direktor
nr 567	kolonel	Konstantins Šarigins	Läti Vabariigi piirivalve ülema asetäitja
nr 568		Peeter Volkov	Keskkonnainspektsiooni peadirektor

2. Autasustan piirivalve III klassi teeneteristi klassi tõstmisega II-le klassile kauaaegse eeskujuliku teenistuse eest piirivalves:

nr 264	piirivalvekolonel	Jüri Kalve	Sisekaitseakadeemia Piirivalvekolledži direktor
nr 321	piirivalvemajor	Kalle Kaljuste	Piirivalveameti personali- ja dokumendihalduse osakonna arvestus- ja arenguosaoskonna ülem
nr 378	piirivalvemajor	Viljar Kärk	Sisekaitseakadeemia Piirivalvekolledži piirivalve teooria ja juhtimise õppetooli assistent
nr 361	piirivalvemajor	Toivo Liider	Kagu PVP piiriturvalisuse jaoskonna ülem
nr 289	piirivalvemajor	Aivo Pinte	Kagu PVP staabiülem
nr 293	piirivalvemajor	Heiki Suomalainen	Sisekaitseakadeemia Piirivalvekolledži piirivalve teooria ja juhtimise õppetooli lektor
nr 240	piirivalvemajor	Piret Teppan	Sisekaitseakadeemia Piirivalvekolledži piirivalve teooria ja juhtimise õppetooli lektor

nr 54	piirivalvemajor	Ago Tikk	Piirivalveameti rahvusvahelise koostöö osakonna Euroopa Liiduga koostöö jaoskonna missiooniohvitser, teabe- ja analüüsisosakonna analüüsijaoskonna ülema kohusetäitja
nr 198	piirivalvekapten	Rain Kuus	Kagu PVP valmidusüksuse ülem
nr 131	piirivalvekapten	Raul Niilisk	Põhja PVP teabejaoskonna ülem
nr 102	piirivalveleitnant	Mati Mikson	Kagu PVP hooldebaasi ülem

3. Autasustan piirivalve III klassi teeneteristiga teenete eest piirivalve arendamisel:

nr 569	piirivalvemajor	Omar Otlot	Põhja PVP Tallinna piiripunkti ülem
nr 570	piirivalvemajor	Arne Sirel	Piirivalveameti personali- ja dokumendihalduse osakonna ülema asetäitja osakonnaülema ülesannetes
nr 571	piirivalvekapten	Rene Hartökainen	Põhja PVP piiriturvalisuse jaoskonna ülem
nr 572	piirivalvekapten	Aare Väin	Kagu PVP piiriturvalisuse jaoskonna teenistusgrupi ohvitser
nr 573	piirivalveleitnant	Aleksandr Manets	Piirivalve Lennusalga lennutehnilise eskadrilli õhusõiduki elektriseadmete ja mõõteriistade insener
nr 574	piirivalveleitnant	Indrek Märtn	Piirivalve Lennusalga helikopterite eskadrilli helikopteri kapten
nr 575	piirivalveleitnant	Eero Oja	Piirivalve Lennusalga lennukite eskadrilli lennuki kapten
nr 576	piirivalveleitnant	Olav Ojasaar	Kirde PVP Varnja piirivalvekordoni ülem
nr 577	piirivalvenooremleitnant	Maire Joamets	Piirivalveameti personali- ja dokumendihalduse osakonna arvestus- ja arengujaoskonna ohvitser
nr 578	piirivalvenooremleitnant	Katriin Pikk	Põhja PVP Muuga piirivalvekordoni ülema asetäitja
nr 579	piirivalvenooremleitnant	Kaido Saul	Põhja PVP piirivalve merebaasi IT-süsteemide grupi ohvitser
nr 580	piirivalvenooremleitnant	Arvi Suvi	Kagu PVP Koidula maanteepiiripunkti teabeohvitser
nr 581	piirivalvevanemveebel	Meelis Kask	Põhja PVP piirivalvekordoni mereseireallohvitser
nr 582	piirivalvevanemveebel	Ülle Ohtla	Põhja PVP Muuga piirivalvekordoni vanemallohvitser
nr 583	piirivalvevanemveebel	Margo Peters	Lääne PVP Pärnu piirivalvekordoni liikuva üksuse ülem
nr 584	piirivalveveebel	Kuido Kattel	Põhja PVP piirivalve merebaasi IT-süsteemide grupi vanemallohvitser
nr 585	piirivalveveebel	Andre Peemot	Kirde PVP Mustvee piirivalvekordoni vanemallohvitser
nr 586	piirivalvenooremveebel	Ardi Hints	Põhja PVP Paldiski piirivalvekordoni allohvitser
nr 587	piirivalvenooremveebel	Raavo Järva	Põhja PVP Tallinna piirivalvekordoni ülema asetäitja
nr 588	piirivalvenooremveebel	Kalju Kuuseste	Põhja PVP Paldiski piirivalvekordoni vanemallohvitser
nr 589	piirivalvenooremveebel	Andres Pilm	Kagu PVP Luhamaa maanteepiiripunkti vanemeksper

nr 590	piirivalvenoorem- veebel	Raigo Reimand	Kirde PVP Varnja piirivalvekordoni allohvitser
nr 591	piirivalvevanem- seersant	Janek Joost	Kirde PVP Narva-Jõesuu piirivalvekordoni allohvitser

4. Autasustan piirivalve III klassi teeneteristiga tulemusliku koostöö eest:

nr 592		Erkki Koort	Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanstler
nr 593	kommodoor	Staffan Kvarnström	Rootsi rannavalve vanemõunik
nr 594	kolonel	Arto Niemenkari	Soome Piirivalve- ja mereakadeemia direktor
nr 595	kolonel	Vytautas Strolia	Leedu Vabariigi Piirivalvekooli ülem
nr 596	major	Andris Sprivul	Luurepataljon, militargeograafiagrupi ülem
nr 597	major	Urmas Susi	Kaitseliidu Harju Maleva pealik
nr 598	kapten	Carlo Oneta	Šveitsi Piirivalvekorpuse keskkomando dokumendispetsialistide grupi ülem
nr 599		Liivi Fuchs	Siseministeeriumi rahandusosakonna pearaamatupidaja
nr 600		Gaven Meadows	endine kaitsealase koostöö osakonna ülema asetäitja USA Suursaatkonnas Tallinnas
nr 601		Raik Saart	Põhja-Eesti Päästkeskuse direktor
nr 602		Ants Tammeleht	AS Saare Liinid juhatuse esimees
nr 603		Elmar Vaher	Põhja Politseiprefektuuri politseiprefekt
nr 604		Nikolai Vojeikin	Harju Maavalitsuse sisejulgeolekunõunik
nr 605		Tiit Vähi	AS Silmet Group juhatuse esimees

Piirivalve teeneteristid anti kätte 30. oktoobril toimunud Piirivalveameti peadirektori pv-brig-kin Roland Peetsi ja Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu esimehe pv-kol Jüri Kalve pidulikul vastuvõtul

Õnnitlused piiri tagant

Soome Piirivalve ülem ning Euroopa Liidu Välispiiride Agentuuri (FRONTEX) tegevdirektor õnnitlesid Eesti Piirivalvet 87. aastapäeva puhul ja pidasid aastapäevale pühendatud pidulikul vastuvõtul Kadrioru lossis pikad õnnitluskõned. Piirist Piirini toob teieni mõned väljavõtted neist kõnedest.

Soome Piirivalve ülem kindralleitnant Jaakko Kaukanen

Õnnitlen Eesti Piirivalve isikkoosseisu 87. aastapäeva puhul. Mul on olnud õnn Eesti Piirivalvega koostööd teha peaaegu teie organisatsiooni taastoomisest alates ning mul on avanenud võimalus jälgida teie arengut, imetleda teie tööd. Nende 19 aasta jooksul aastate jooksul olete piirivalve organisatsiooni arendanud nullist tänasele tasemele - väga kõrgele Euroopa tasemele. See on olnud elulugu, kogu Euroopa edulugu ja ma tean, et seda ei oleks toimunud ilma raske töö, entusiasmi, tarkuse ja meeskonnavaimuta.

Eesti Piirivalve on Soomele olnud väga lähedane partner ja näeme Soome Piirivalves, et Eesti Piirivalve on üks efektiivsemaid ja usaldusväärsemaid partnereid. Vaadates tulevikku - teie organisatsiooni struktuur muutub, ka mõned inimesed muutuvad, kuid Eestil ja Soomel on endiselt sama suured ühised väljakutsed. Me oleme silmitsi väljakutsetega Euroopa välispiiri valvamisel ning Läänemere-äärsete riikidena jagame samu muresid meresõiduohutuse ja merekeskkonna küsimustes. Ainuvõimalik tee tulevikus on tihe koostöö, nii saame ühiste väljakutsetega hakkama ka tulevikus.

Soovin teile edu teenistuses! Loodan, et vaatate tulevikku sama uhkelt kui olete seda siiani teinud ning seisate väljakutsetega silmitsi sama professionaalselt kui seni. Hoidkem üheskoos kõrgel piiri valvamise lippu!

Euroopa Liidu Välispiiride Agentuuri (FRONTEX) tegevdirektor Ilkka Iaitinen

Mul on au tuua Eesti kolleegidele aastapäeva õnnitlused ligi 400 000-lt kolleegilt erinevatest Euroopa Liidu piirivalveasutustest. Usun, et ma ei pea kordama, kui kõrgelt hinnatakse Euroopas Eesti piirivalvureid: teil on meeskonnavaim, kaasaegne varustus ja tugev motivatsioon. Selle põhjus on ilmselge – tuleb tagada turvalisus Euroopa Liidu välispiiril, meie ühine soov on seda teha nii hästi kui võimalik.

Mul on hea meel, et koostöö FRONTEXiga toimib. Ma ei peatu pikemalt organisatsioonilisel muudatustel, mida härra siseminister ja Piirivalveameti peadirektor oma kõnes mainisid. Ütlen omalt poolt, et piirivalve väärtused ei tohi kaduda, neid ei tohi organisatsiooniliste muudatusega välja juurida, sest teadmisi saab omandada, varustust saab osta, kuid väärtused on midagi, mida ei saa luua ja osta, kui ei ole tahet seda teha. Nende sõnadega tahan edasi anda parimad tervitused Eesti Piirivalvele, soovin teile kõike head tulevikuks ja ootan edaspidigi Eesti kolleegide üha suurenevat osalemist Euroopa piiriüleses koostöös.

Sündmusterohke patrull-lend

Priit Pajusaar

piirivalvenooremleitnant

Lennukite eskadrilli operaator-vaatlejate grupiülem

Lennusalk teeb patrull-lende regulaarselt ja on üsna tava-pärane, et reostusi või muid rikkumisi ei täheldata. Mul on aga selgelt meeles üks patrull-lend, mille käigus juhtus nii mõndagi.

Sündmused algasid Naissaare kohal, kus lennusalk „seisis silmitsi“ tulekahjuga. Justkui oleks vulkaan pursanud. Lennukimeeskond tegi kindlaks tulekolde võimalikult täpse asukoha ning edastas andmed operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskusele.

Juba mõne aja pärast joonistus ekraanile reostus ning orbiidil oli ka võimalik reostaja. Suundusime sündmuskohale olukorda kontrollima. Kuna reostus oli Soome vastutusalas, edastasime kogutud informatsiooni Soome piirivalvele.

Patrull-lend jätkus lääne suunas. Eesti majandusvööndis liikusid konvois kolm sõjalaeva. Lennusalk fikseeris laevade liikumise ning midagi ebaseaduslikku ei tuvastatud.

Aga sellega ei olnud sündmused veel lõppenud. Lääne Piirivalvepiirkonnast tuli informatsioon, et Osmussaare lähedal nähti punaseid rakette. Lennukimeeskond liitus otsinguope-

Justkui vulkaan: pilt, mis avanes lennuki meeskonnale Naissaare kohal

Foto: Piirivalve Lennusalk

ratsiooniga. Sündmuskohalt midagi ei leitud. Selleks korraks oli patrull-lend läbi, kuid kunagi ei tea, mis võib juhtuda, lennusalk peab olema kõigeaks valmis.

Ebatavaline dokumentide kooslus viis pangapettuse avastamiseni

Andres Pilm

piirivalvenooremveebel

Luhamaa maanteepiiripunkti II astme kontrolli vanemeksper

2009. aasta oktoobrikuus oli Luhamaa maanteepiiripunktis täiesti tavapärane tööpäev. Lõunapaiku saabus kontrolltsooni 2006. aasta sõiduauto BMW. Sõidukit juhtis Vene Föderatsiooni kodanik ning see kandis Soome Vabariigi numbrimärki.

Sõiduki piiriületuses polekski midagi kummalist olnud, kuid Vene kodanikul oli Soome elamisloa asemel Schengeni viisa ning selline ebatavaline kooslus äratas II astme spetsialistide tähelepanu.

Sõiduki juhiga põgusalt vesteldes tuli välja, et ta oli selle sõiduki ostnud. Küsides erinevaid lisadokumente, selgus sõiduki täiesti ebalooiline sattumisteedel selle Vene kodaniku kätte. Nimelt oli väidetav sõiduki omanik Soomes müünud selle Leedu kodanikule Rootsi kuningriigis 12 000 euro eest. Leedu kodanik viis sõiduki Rootsist Läti kaudu

„Sõiduki piiriületuses polekski midagi kummalist olnud, kuid Vene kodanikul oli Soome elamisloa asemel Schengeni viisa ning selline ebatavaline kooslus äratas II astme spetsialistide tähelepanu.”

Leetu, kus ta korraldas sõiduki müügi Venemaa kodanikule 16 000 euro eest. Vene kodanikule anti sõiduk üle Daugavpilsis, mis asub Lätis, mitte Leedus.

Kasutades RDHK ja Soome kolleegide abi, selgitati välja, et sõiduki tegelik omanik on Soomes asuv pank, kes pole antud sõidukit müünud ega volitanud kedagi teist seda tegema. Kuna sõiduk oli realselt kätte saadud, siis Soomes asuv pank tegi kõik endast oleneva, et kuulutada sõiduk rahvusvaheliselt tagaotsitavaks. Päeva lõpuks oli sõiduk ametlikult tagaotsimises, kinnipeetud ja üle antud uurimisasutusele sõiduki tagastamiseks selle õiguspärasele omanikule.

Tegemist oli rahvusvahelise petuskeemiga, mille õnnestumise korral oleks ainukeseks kaotajaks jäänud kindlustusselts, kes kindlustas sõiduki varguse vastu.

Süstemaatiline inimsugeldamine

Andres Pilm

piirivalvenooremveebel

Luhamaa maanteepiiripunkti II astme kontrolli vanemekspert

2009. aasta märtsikuus oli Luhamaa maanteepiiripunktis tavaline tööpäev. Vene Föderatsioonist saabus väike sõiduk koos reisijatega. Tavapäraste kontrollprotseduuride läbiviimisel mitte midagi erilist silma ei hakanud. Sõidukis viibisid naised ja lapsed. Sõidukit juhtis naisterahvas, kes oli Vene Föderatsiooni kodanik ja omas Itaalia Vabariigi elamisluba. Kaasreisijateks oli Tšetšeenias pärit perekond, kes koosnes emast ja neljast alaealisest lapsest.

Pärast isikuandmete kontrollimist andmebaasidest selgus, et Tšetšeenias pärit naisterahvale on kehtestatud Schengeni sissesõidukeeld. Pealtnäha oli tegemist täiesti tavapärase juhtumiga, kuid pärast II astme spetsialistide teostatud täiendavat kontrolli ilmnas, et sissesõidukeeld oli isikule kehtestatud tunduvalt varem, kui temale oli väljastatud Prantsuse viisa. Viisa täiendaval uurimisel selgus, et tegemist oli väga kõrgekvaliteedilise võltsinguga.

Sellest hetkest peale alustati sõiduki juhi täiendavat jälgimist ja kontrollimist. Ei läinudki palju aega mööda, kui ta aprilli lõpus saabus uute Tšetšeenias pärit isikutega. Seekord oli reisijaks 19-aastane noormees.

„Viisa täiendaval uurimisel selgus, et tegemist oli väga kõrgekvaliteedilise võltsinguga.”

Tuginedes II astme kontrolli spetsialistide poolt koostatud riskiprofilile, tuvastati, et noormehel Prantsuse viisa oli samuti võltsitud.

Pärast seda tuli antud loosse pikem paus. Kuna sõiduki juht ehk ülevedaja ei olnud veel karistada saanud, oldi kindel, et ta ilmub uuesti piiripunkti. Taas saabus ta piiripunkti juulikuus. Seekord olid reisijateks Tšetšeenias pärit noor naisterahvas koos kolme väikese lapsega. Dokumentide täiendaval uurimisel selgus, et ka selle isiku Prantsuse viisa oli võltsitud.

Kokkuvõttes võib öelda, et kõik võltsitud viisade kasutajad saadeti riigist välja ning neile kehtestati sissesõidukeeld. Juhile esitati süüdistus inimsugeldamises ning karistuseks määrati kriminaalkorras rahatrahv. Tegemist oli rahvusvaheliselt organiseeritud tegevusega, kus oli selgelt määratletud, kes seda tegevust juhib, kes valmistab võltsitud dokumente, kes tegeleb otseselt üleveoga ning kes neid dokumente kasutab eesmärgiga pääseda Euroopasse.

Piirikontrolli kvaliteet – mis see on ja kuidas seda hallata?

Georgi Skorobogatov

piirivalvenooremleitnant

Piirikontrolli kvaliteedi halduse grupp

Teadaolevalt iseloomustab piirivalve organisatsiooni tegevusvaldkonda kõrge reglementeeritus – oma töös peame järgima arvukaid rahvusvahelisi, siseriiklike ja organisatsioonisiseseid regulatsioone, mis kehtivad kõikides piirivalve teenistuse valdkondades. Lisaks nendele on palju ka selliseid tegevuse aluseks olevaid dokumente, mis kehtivad kitsmates spetsialiseerumise valdkondades, nagu dokumentide ja transpordivahendite kontroll, varjupaigamenetlus, merepääste, avaliku korra tagamine ja paljud teised. Kõikide nende regulatsioonide tundmine ja järgimine on eelduseks kvaliteetsele piirikontrollile.

Eriti aktuaalseks muutub piirikontrolli kvaliteet eelseisva Schengeni järeelhindamise valguses, mis ootab meie riiki 2012. aastal. Varasemast kogemusest oleme õppinud, et Schengeni kataloogis sätestatud soovitus tagada teenistujate piirikontrollialast kõrget professionaalsust on kohustusliku

iseloomuga ning mängib olulist rolli liikmesriikide hindamise edukuses. Piirivalve jaoks on oluline arengukoht teenistujate ettevalmistuse taseme ühtlustamine, kuna meie organisatsiooni iseloomustavad erineval ajal organisatsiooniga liitunud ja erineva professionaalse ettevalmistusega töötajad, mis tingib ka erineva piirikontrolli kvaliteedi. Kvaliteetne teenistus eeldab omakorda teadlikku ja süsteemset haldust.

Mida aga mõistame kvaliteedi all? Kvaliteet tootmise tähenduses on „kompleksne toote ja teenuse kavandamise, tootmise, turustamise ja arendamise karakteristik, millesse on põimitud ka kliendi ja tarbija ootused“ (Vennikas s.a). Kvaliteedi mõiste piirikontrolli kontekstis tähendab piirikontrollis meetmete metoodika ajakohast, proportsionaalselt ja terviklikku rakendamist. Piirivalvuri töö kvaliteeti iseloomustab erinevate tasandite regulatsioonides ja juhistes sätestatud, riigi ning Euroopa Liidu julgeoleku tagamisele

suunatud, nõuete täitmiseks meetmete terviklik rakendamine õigel ajal, reeglitega vastavuses ning arvestades tegeliku olukorra eripäradega. See tähendab, et ühest küljest peab piirivalvur teadma põhjalikult kõiki tema tööd reguleerivate juhiste sisu, teisalt peab ta oskama nende juhiste täitmiseks rakendada vajalikke meetmeid õigel ajal ning vastavalt iga konkreetse olukorra spetsiifikale.

Kvaliteedi halduse all mõistetakse piirikontrollis kehtestatud juhendite, eeskirjade, õigusaktide ja muude teenistust korraldavate juhiste meetodilise sihtgrupi põhiseks ning piirivalvurite spetsialiseerumist toetavaks teadvustamiseks tingimuste loomist. Sellele järgneb piirikontrolli toimingu teostamise nõuetekohasuse ning selle aluseks olevate teenistujate teadmiste hindamine ja võimalike kõrvalekallete põhjuste analüüs, mis on aluseks uute kvaliteeti toetavate meetmete väljatöötamisele.

Uus elektroonne keskkond PiKva aitab regulatsioonides orienteeruda

Piirikontrolli kvaliteedi teadvustatud ja süsteemseks haldamiseks ning taseme tõstmiseks loodi 01.09.2009 Piirivalveameti piiri- ja mereosakonna koosseisu piirikontrolli kvaliteedi halduse grupp (alates 01.01.2010 Piirikontrolli kvaliteedi talitus). Antud üksus vastutab piirikontrolli kvaliteedi haldamise, s.h erinevatele teenistujate sihtgruppidele nende spetsialiseerumisest tulenevalt olulistele regulatsioonidele süsteemse ligipääsu ja enesekontrolli võimaluste tagamise eest. Grupi eestvedamisel luuakse kõikide kehtivate ning Politsei- ja Piirivalveameti moodustumisel jõustavate regulatsioonide põhjal ülevaatlikud, selgitavad ja analüüsivad materjalid, mille eesmärk on nende dokumentide parem mõistmine, omaks võtmine ning tulemuslikum ja tõhusam rakendamine.

Nende eesmärkide täitmiseks võeti kasutusele elektroonne piirikontrolli kvaliteedihalduse keskkond (PiKva). PiKva paikneb sisevõrgus aadressil <http://pikva.pv.sise/>. Keskkonna abil on võimalik luua materjale kõikide kehtestatud seaduste, juhendite, eeskirjade, õigusaktide ja muude teenistust korraldavate juhiste põhjal ning toetada nende teadvustamist ja omandamist lähtuvalt iga teenistuja töö spetsiifikast. Seni oli Postipoisi, Tepi, Riigiteataja ja teiste kanalite vahendusel võimalik tutvuda regulatsioonidega nende ametlikul kujul, mida tihti peale iseloomustavad liigne mahukus ja sõnastuse keerukus. Selliselt on regulatsioonide teadvustamine, nendes just enda töö spetsiifikast kõige olulisema leidmine ning ka dokumentides tehtavate muudatuste jälgimine aeganõudev ja keeruline protsess. PiKva abil, koostöös oma valdkonna spetsialistidega, kes on regulatsioonide autorid või asjatundjad, luuakse dokumentide põhjal elektroonseid materjale, mille koostamisel lähtutakse erinevate piirivalve teenistujate sihtgruppide vajadustest. Materjale koostatakse tuginedes teooriatele ülevaatlikus ja analüüsivas vormis, mis võimaldab toetada

ka keerulisemate ja mahukamate regulatsioonide kiiremat ja lihtsamat teadvustamist. Regulatsioonide omandamist toetavad samuti enesekontrolli võimalused, mida luuakse koos iga materjaliga. Antud keskkonda on võimalik kasutada ka erinevatel teemadel ja mahus testimise läbiviimiseks ning kutse omandamise protsessis kutseeksami ette valmistamisel.

PiKva kasutusele võtmisel tänava sügisel sai sinna hiljuti lisatud E-Kristjan projekti raames valminud piirivalveala- ne eestikeelne materjal ning näidismaterjal Politsei- ja Piirivalve seaduse põhjal, mida juba täna saavad kasutada kõik piirivalvurid. Samuti teostati novembri teisel poolel edukalt PiKva abil teenistuslike teadmiste kontroll mitmes allüksuses. 2010. aastal jätkab piirikontrolli kvaliteedi talitus PiKva kasutusjuhendi ja uute materjalide väljatöötamisega ning juba uue aasta esimestel kuudel võetakse PiKva kasutusele kõikides piirivalveosakonna struktuuriüksustes, prefektuuride piirivalvebüroodes ja nende allüksustes.

PiKva keskkond asub piirivalve sisevõrgus aadressil <http://pikva.pv.sise>. Igal teenistujal on võimalik pääseda ligi kõikidele olemasolevatele materjalidele, kasutades selleks oma tavapärasest piirivalve arvutisse sisse logimiseks vajalikku kasutajanime kujul „eesnimi.perekonnanimi“ ning oma kehtivat salasõna.

Soovime kõigile huvitavat piirikontrolli kvaliteedi halduse keskkonda – PiKva – avastamist ja kasutamist! Kõikide keskkonda puutuvate küsimustega pöörduge julgesti e-kirja teel aadressil kvaliteet@pv.ee.

„Eriti aktuaalseks muutub piirikontrolli kvaliteet eelseisva Schengeni järeldamise valguses, mis ootab meie riiki 2012. aastal.“

PiKva E-Kristjani vaade

Kasutatud allikas:
 Vennikas, P. (s.a). Kvaliteedijuhtimise tasandid.
<http://www.sisekaitse.ee/vennikas/kvaljuhtasandid/index.html>

Schengeni välispiir täis seiklusi ja positiivseid emotsioone

Tanel Saarmann

Tallinnast Narva sõidab bussiga ligi 3 tundi. Kui pealinnas oli ilm eht-eestimaiselt sombune, siis Narvas oli lumi maas ja see tegi tuju rõõmsaks. Bussijaamas oli mind vastu võtmas Narva maanteepiiripunkti ülem piirivalvekapten Jaanus Lumiste.

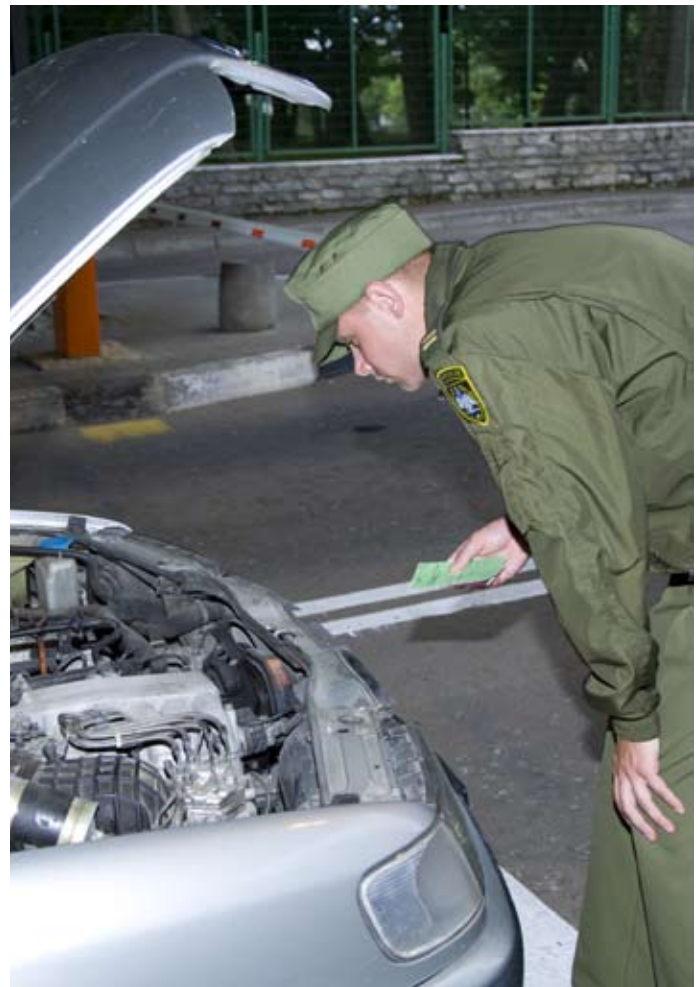
Esmalt siirdusime ülema kabinetti ning tutvusime piiripunkti ajalooaga, sest enne tänapäeva piirielu kajastamist peab taustaga kursis olema.

Iga piirivalvur teab, et Narva maanteepiiripunkt asub Schengeni välispiiril, olles ühtlasi ka Eesti suurim piiripunkt. Narva linna keskel asuv rajatis paikneb kitsal territooriumil, eriti kui arvestada, et sealne piiriületuse voog on väga suur. „Plahvatuslikult on kasvanud nii jalakäijate kui autode piiriületus, samas on vähenenud veoautode liikumine,“ räägib piirivalvekapten Lumiste.

Jaanus Lumiste sõnul tehakse Eestis just Narva maanteepiiripunkti kaudu kõige arvukamalt piiriületusi, samuti toimub siin kõige rohkem igasugu intsidente. Aastas läbib seda piiripunkti rohkem kui kolm miljonit inimest. Paraku ei ületa kõik inimesed piiri korrektselt ja rahumeelselt. Selle aasta novembri alguse seisuga oli erineva raskusastmega juhtumeid kokku juba ligi 800, kuid ajakirja ilmumise ajaks on neid kindlasti juba rohkem. „Isikute piiriületus on kasvanud 29%, sagenenud on piirirežiimi eeskirjade rikkumised, kuid kõige suurem probleem on hoopis inimestega, kes ei oska alkoholi tarbida ning kes seetõttu piiripunktis ja selle ümbruses korrektselt ei käitu,“ räägib Lumiste. Statistika näitab selgelt, et pärast 2008. aastat, kui halli passi omanikel on lubatud viisavabalt Venemaale siseneda, on piiripunkt olnud purjutajatest umbes. „See teeb piirivalvuri töö raskemaks ja ohtlikumaks. Sel aastal on purupurjus inimesi politseile üle antud 87 korral, kuid joobes piiriületajaid on väga suur hulk,“ räägib Lumiste murelikult. Üheks sagenevad probleemiks on ka viisarežiimi rikkumised. Samuti on 2009. aastal avastatud 50 tagaotsitavat isikut ja 5 ärandatud sõidukit.

Salakaubavedu on piiril ajast aega teemaks olnud. Sigaretid on Narva maanteepiiripunkti suurem probleem. Jaanus Lumistele meenuvad mõned veidrad seigid: „Peeti kinni Moskviš ning selgus, et sinna oli peidetud 80 plokki sigarette –

„Selle aasta novembri alguse seisuga oli Narva maanteepiiripunktis erineva raskusastmega juhtumeid kokku juba ligi 800.“

lasti väärtus oli auto enda omast suurem. Ükskord jälle tuli piiripunkti purupurjus meesterahvas, kes ei suutnud püsti seista ja kui ta põrandale kukkus, siis tuli pükste lukuaugust välja plokk sigarette. Halenaljakaid juhtumeid leiab veelgi,“ muigab Lumiste.

Vahetused ja vangerdused tööpõltsil

Seejärel suundusin ülema asetäitja piirivalveleitnant Antti Eensalu kabinetti ja tema rääkis sellest, kuidas näeb välja Narva maanteepiiripunkti töökorraldus.

Töö Narva maanteepiiripunktis käib nädalaajaste vahetustega neljapäevast neljapäevani. Vahetus algab õppetunniga, mille käigus tutvutakse vahepeal toimunuga ning õpitakse teiste kogemustest. Uued võltsingud ja juhtumid on vaja läbi arutada ja neid selgitada, nii arenetakse edasi.

Vahetuste sees toimub samuti rotatsioon. Üks piirivalvur

Uus vahetus asumis teenistusse (pilt on illustratiivne)

töötab oma positsioonil maksimaalselt kuus tundi, siis saab ta puhkust ja tema asemele tuleb järgmine inimene. Vahetuse ülem on järjest tööl 12 tundi. Piirivalvur ei tea kuni viimase hetkeni, milline on konkreetset päeval ja kellaajal tema täpne ülesanne. Ühes vahetuses on ühed piirivalvurid ning kui neil kuus tundi täis saab, siis toimub nii-öelda vahetuskonnavahetus (viimane on artikli autori termin). Kõik piirivalvurid vahetatakse korraga välja ning täpse tööülesande saab iga piirivalvur teada vahetult enne tööpostile minekut – kas tuleb minna sissetulevate jalakäijate juurde, väljuvate veoautode kontrolli või hoopis sõiduauto juhte „kiusama“, see on vahetuse vanema otsustada. Lisaks vahetuse vanemale on tööl ka terminali vanem. Igal ühel on oma ülesanded ja vastutused, kuid nendest selles artiklis pikemalt ei räägita.

Kui Arno isaga koolimajja jõudis...

Vahetuse vanemaks oli tol reedel piirivalvevanemveebel Andrus Sojone. Nii hakkasingi sel päeval mõneks tunniks tema töövarjuks, et teada saada, kuidas töö piiripunktis realselt käib. Juba Jaanus Lumiste väljendas oma kahjutunnet, et ma eelmisel päeval ei olnud reportaaži tegemas. Õhtul oli piiripunkti tulnud kaks purjus meest, kes laamendasid juba üle Narva jõe tülles. Kui nad kinni võeti, jäi neil õigust ülegi, aga pärast mõningat pingutust õnnestus piirivalvuritel nood tüübid lõpuks kinnipidamisruumi toimetada. Seal aga meeste jaks ei raugenud ning üks neist suutis kuidagi oma kätt vigastada koguni nii hullusti, et hommikuks nägi kinnipida-

misruum välja nagu ebaõnnestunud operatsiooni järgne palat. Hiljem selgus, et veristaja oli lisaks kõigele HIV positiivne ning see pani iga piirivalvuri mõtlema – on meil ikka ohtlik elukutse. Lisaks leiti päev enne minu visiiti kaks varastatud paadimootorit, mida just iga päev ei juhtu, aastast rääkimata.

Potentsiaalne Eesti-Kuuba-Hispaania kriis

Kas olin tulnud valel ajal? Ei. Jätsin mainimata, et meie esmane kohtumine Andrus Sojonega leidis aset 2. astme kontrolli toas, kus asetsevad tiptasemel dokumendi kontrollimise vahendid. Seal istuski mees, kes kontrollis parasjagu ühe meeskodaniku ja ühe naiskodaniku reisidokumente. Ta suurendas, vähendas ja valgustas neid ning tegi kõike muud, millest kõrvalseisja midagi arvata ei oska. Minagi uurisin dokumente ja kuigi minu teadmised Hispaania ja Kuuba reisidokumentidest on peaaegu olematud, pakkusin omaenese tarkusest, et küllap on need kaks puhtad ja võivad oma rännakut jätkata. Sojone tegi oma tööd korralikult ja tema tegi otsuse teadmiste põhjal – meie seisukohad kattusid. Siiski oli tegemist olukorraga, mis võinuks olla ajakirjanikule „põnev“, sest levisid kuuldused, et Hispaania-Kuuba kodakondsusega mees on ärritunud – miks neid nii kaua kinni hoitakse? Siirdusimegi Sojonega jalakäijate piiripunkti, kus meid ootasid kaks täiesti tavalist inimest ning kähmluseks ei läinudki. Pisut seletamist ja selgitamist ning noor abielupaar sai tunniks ajaks Narva kindlust pildistama siirduda.

Déjà vu jalakäijate piiripunktis

Olime sisenenud jalakäijate piiripunkti, kus lookles pikk järjekord ning selles paigas domineeris lõhn, mis mulle lapsepõlvest meelde tuli – taaravastuvõtt Lasnamäel. Alkoholi ja sigarettide on sealset piiriületusvalmis seltskonda ühendav joon. Läksime piirivalvevanemveebel Sojonega üle piiri Eesti poolele ja vahetasime paar repliiki seal seisnud ja inimesi kontrollinud tollitöötajatega. Üksteise järel lõputu jadana riiki sisenejad tundusid kõik samasugused. Minul, kes ma viibisin seal võib-olla ehk paar minutit, hakkas pea ringi

„Õhtul oli piiripunkti tulnud kaks purjus meest, kes laamendasid juba üle Narva jõe tülles.“

„Tekkis tunne, et inimesed on tulnud ideele, et kui igaüks neist pudeli alkoholi üle piiri toob ja seda iga päev, siis suudetakse peagi esinduslik pood püsti panna.”

käima, sest tekkis déjà vu tunne. Kas see inimene mitte just ei ületanud piiri? Riided on justkui samad, kott on sama, sisu on sama. Tekkis tunne, et inimesed on tulnud ideele, et kui igaüks neist pudeli alkoholi üle piiri toob ja seda iga päev, siis suudetakse peagi esinduslik pood püsti panna. Äriidee? Sigaretid, suhkur ja küpsised on samuti minev kaup, õigemini tulev kaup, tuuakse seda ju Venemaalt meile. Tekkis kujutus, et Venemaalt Eestisse liigub meeletul hulgal inimesi, kuid vastupidises suunas liiguvad vähesed.

Ajakirjanduslikud liialdused tehtud, nüüd võib uuesti sündmuste juurde naasta. Jalakäijate juurde tulime muide hiljem teistki korda ning vahepeal olid vahetunud ainult tollitöötajad – muu oli sama nagu kolmveerand tunni eest. Pean tunnustama, et peale kuubalase ei olnud sel päeval ühtegi tähelepanuväärset juhtumit. Andrus Sojonega läks aeg ruttu – vaatasime, kuidas piirivalve ja toll koos autosid kontrollivad ning ühtäkki pidime minema vahtkonna vahetust läbi viima. Joonda, valvel, vahepealseid sündmusi tutvustav jutt ning

nagu automaadivalangust tulistas Sojone kõigile uue vahetuse piirivalvuritele nende järgmise kuue tunni teenistuse asukoha. See kõik võttis kogenud mehel aega minuti või kaks ning ilma suure tseremooniata saadeti uued inimesed oma kohtadele. Kuubalase ja tema abikaasa piiriületusest oli möödunud kindlasti rohkem kui üks tund.

Hingerahu – piir peab!

Ka piirivalvevanemveebel Sojonega toimunud vestlusest jäi kõrva see, et kõige rohkem peavalu teevad alkoholijoobes piiriületajad. Aeg möödus kiiresti ja paraku ei jõua kõigest kirjutada. Kripeldama jäi see, et ei saanud kauemaks piirile jääda, sest kui aastas toimub siin üle 800 õigusrikkumise, siis statistiline keskmine näitab, et päevas leiab aset üle kahe juhtumi. Õhtul ehk olekski midagi näinud, kuid tegelikult soovime ju kõik, et piiril oleks rahulik ning piirivalvurid saaksid ilma segamata oma tööd teha. Üks asi sai aga küll selgeks – kui oled kaabakas ja tahad ebaseaduslikult üle piiri tulla või midagi siia smugeldada, siis Narva maanteepiiripunkti ära selleks kasuta – vahelejäämise tõenäosus on väga suur. Kuuba kodanik ja tema abikaasa olid sõnapidajad ning naasid Venemaa pinnale paaritunnise hilinemisega.

Lennusalk Kreeka taeva all

Jürgen Saarniit

piirivalvekapten

Lennusalga planeerimisohvitser

Eesti Piirivalve osales tänavu esmakordselt lennuvahendiga Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (FRONTEX) ühisoperatsioonil POSEIDON.

Ühisoperatsioon toimub juba neljandat aastat. Piirivalve Lennusalgast oli operatsioonil seirelennuk L-410 ES-PLW, mis on varustatud kaugseirevahenditega. Lennusalga lennuki ja selle meeskonna ülesanne Kreekas oli mõneti sarnane Eestis tehtavaga – teastada seirelende pimedal ajal merel ja kasutades lennuki külge installeeritud tehnikat avastada huvi pakkuvaid sihtmärke. Suurim vahe oli selles, et kolme nädala jooksul Egeuse merel lennates olid otsitavateks objektideks viimse võimaluseni inimestest pungil kummipaadid. Õnneks Eestis me sellist asja esialgu veel tegema ei pea.

Need kummipaadid tulevad öö varjus Türgi rannikult ja suunduvad rannikust kõige lähemas kohas vaid 1 miili kaugusel asuvatele Kreeka saartele, peamiselt Samosele ja Lesvosele, aga ka teistele saartele. Lennusalga seirelennuki meeskonna ülesanne oligi neid peamiselt Aafrika ja Aasia riikidest pärit immigratidega täis laaditud aluseid soojuskaameraga avastada ja seejärel saadud info merel patrullivatele rannavalvetele edastada.

Lennuk stardib Kosi lennuväljalt esimesele patrull-lennule

Foto: Jürgen Saarniit

Lennuk oli kodust ära 29.10 – 24.11, patrull-lende teostati ajavahemikul 01.11–21.11. Kuna lennata tuli igal ööl, ei piisanud ainult ühest meeskonnast. Operatsioonil osales peaaegu kogu Piirivalve Lennusalga lennukite eskadrill: lennukikaptenid Valeri Kutuzov ja Eero Oja, teised piloodid Mirjam Ling, Martin Pöder, Riho Adamka ja Taavi Maran,

Pärast patrulli (Kutuzov, Pöder, Hanstin ja kaks Kreeka rannavalve lendurit, kellest üks oli igal lennul kaasas, et kreeka keeles patrullkaatrimeestega sidet pidada

Foto: Jürgen Saarniit

operator-vaatlejad Priit Pajusaar, Kuldar Hanstin ja Raivo Karp. Lisaks tagasid lennuvahendi tehnilise korrasoleku avioonikud Aleksandr Manets ja Gennadi Pool ning mehaanikud Peeter Saimra ja Vladimir Kovaljov. Lisaks aitas Piirivalve esindajana õhuvahendi ja Piraeuses asunud koordinatsioonikeskuse vahel informatsiooni vahetada (midagi analoogset operatiivinfo- ja mereseirekeskusega) lennusalga planeerimisohvitser Jürgen Saarniit.

Igal ööl kolm ja pool tundi lennata, lisaks lendu ette valmistada ja pärast lendu analüüsida, ja kõike seda libiseva lennugraafikuga (lennud toimusid nii enne keskööd kui ka isegi päris hommikul), see ei olnud meeskondadele lihtne. Õnneks ilm soosis meid, mis tähendas seda, et antud ajavahemikku jäi neli ööd, mil operatsioonialas välja kujunenud ilmastikutingimused ei lubanud lennata. Kui tulemustest rääkida, siis ei ületanud meie lennusõidu ajal Türgi ranniku ja Kreeka saarte ehk siis Schengeni ruumi vahelist mereala ühtegi ilmselgelt immigrante vedavat paati, küll fikseeriti mitmeid kahtlust äratavaid meresõidukeid.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et need kolm nädalat olid meie meeskondadele praktika mõttes väga kasulikud, näidates eeskätt, kuidas opereerida soojuskaameraga (ES-PLW) on esmaklassiline soojuskaamera FLIR SYSTEMS-i StarSafire III). Eesti vastutusallas lennates on peamine töövahend SLAR-radar, millega monitooritakse merepinnal asuvat võimalikku merereostust. Soojuskaameraga töötamine on kahtlemata väärt kogemus, mida saab ka Eestis edukalt rakendada. Lendurid said võimaluse lennata piirkonnas, kus on pisut kõrgemad mäed, kui meil siin Eestis. Seesama ühe miili laiune väin Samose saare ja Türgi vahel on kaardi pealt vaadates sarnane näiteks Saaremaa ja Muhumaa vahelise Väikse väinaga, aga tegelikkuses on mõlemal pool ligi kilomeetri kõrgused mäed. Lisaks näitas ka Kreeka kolleegidega tutvumine, et piirivalvuri töö Eestis ja rannavalvuri töö Kreekas on õigupoolest üsna sarnased.

Elu-olust Kreekas

Piirivalve Lennusalga planeerimisohvitser piirivalvekapten Jürgen Saarniit otse Kreekast:

"Olen Piraeuses, sadamalinnas Ateena külje all, mis õieti on pealinnaga juba kokku kasvanud. Töötan sadama territooriumil asuvas merekaubandusministeeriumis, kus asuvad ka rannavalve ja õhujõudude operatiivtöoruumid.

Minu õppejõud, kes luges Euroopa Liidu majandust, küsis kunagi, et millises Euroopa riigis kulutavad inimesed oma sissetulekust protsentuaalselt kõige rohkem riidele. Pakkusime, et küllap Soomes või Rootsis - kuskil külmal maal, kuid õige vastus oli hoopis Kreeka ja seda on siin tõesti märgata. Kesklinnas on märkimisväärselt palju butiike ja tänavatel ringi liikuvad inimesed, eriti naised, näevad tõepoolest väga head välja.

Kes Kreekas on käinud, teab, et siin on palju koeri. Ministeeriumihoone ümber kõnnivad sõdurid-valvurid, mini-uzid üle öla rippumas, samal ajal kui nende läheduses lesivad päikesepaistel erikarva koerad, koivad sirakil ja keel suust väljas.

Laupäeval rentisin auto ja võtsin suuna Olympose mäele. Teed on siin Kreekas head. Piraeusest mäe jalamile oli umbes 430 km. Kuna aeg oli piiratud, siis laupäeval kell 16.00 startisin viimasest punktist, kuhu pääses autoga. Plaanisin ööbida tee äärde jäävas mägimajas, ent majake oli lukus, kuna hooaeg oli läbi. Mõtlesin siis ümber ja otsustasin, et lähen otse tippu. Tossudega ongi öösel parem käia, lumi pole vesine ja jalad ei saa märjaks. Kella 11 paiku jõudsin 2866 m kõrgusele esimese tipuni. Sellist elamust pole ma varem saanud - taevas oli täis tähti, Linnutee jookseb risti üle pea, ja kui alla vaatad, siis kuni silmapiirini laiub tuledesäras Kreeka, kogu rannik on valgustatud, mitte kuigi kaugele mäest jääb riigi suuruselt teine linn Thessaloniki - kõik on nagu peo peal. Silt näitas, et kõrgeimasse tippu (2917 m) jõudmiseks tuleb veel ligi 45 minutit käia, kusjuures kohati on tõusunurk 45 kraadi. Tähevalgel paistis see kaljukihv suhteliselt lähedal. Kuid edasi kulges rada teisel pool mäekülge, kus päike oli jõudnud juba lume ära sulatada, nii et praktiliselt oli seal jää. Kuna kasse mul ka polnud, pöörasin ringi ja hakkasin tagasi tulema. Alla tulles ilmnes väike valearvestus. Jalad olid küll kenasti kuivad, aga vahepealsete tundidega oli lumi rajal kivikõvaks külmunud. Õnneks olid varasemast jäänud rajale kahed jäljed - mu enda ülestuleku jäljed pluss veel ühe väga suure koera (!?!) jäljed."

Kolm küsimust

Piirist Piirini esitas 2010. aastast prefektuurides piirivalvebüroosid juhtima asuvatele inimestele kolm küsimust:

1. Milliseid uusi väljakutseid pakub politsei- ja piirivalveameti loomine piirivalve valdkonnale?
2. Mis on teie kõige esimene ülesanne uues asutuses?
3. Millisena näete piirivalvamise valdkonda Eestis kümne aasta pärast?

Ivo Heinlaid

piirivalvekolonelleitnant
Põhja PVP staabiülem

1. Suurimaks väljakutseks uuele ühendametile on arusaamisele jõudmine, et riik algab piirist ning riigi siseturvalisus sõltub eelkõige uue ameti erinevate valdkondade heast koostööst. Piirivalve valdkonnale on tähtis tagada talle erinevate seadusandlike aktidega pandud ülesannete edukas täitmine ning valmistumine 2012. aasta Schengeni järelhindamiseks.

2. Minu esmaseks ülesandeks on seista hea piirivalvebüroo töötajate struktuurilise täituvuse eest ja leida võimalused isikkoosseisu motiveerimiseks, mis tagaks senise tööle pühendumise jätkumise. Samuti tagada, et nende töötingimused ja palgatingimused ei muutuks halvemaks. Üle tuleb vaadata seni kehtinud teenistusjuhendid ja viia need vastavusse politsei- ja piirivalveameti põhimõtetega. Koostöös logistikapoollega tuleb leida parimad lahendused teenistuse läbiviimiseks ja korraldamiseks. Samuti pean tähtsaks piirivalve traditsioonide propageerimist ühendasutuses.

3. Ei oska prognoosida, milline on ühendameti tulevik kümne aasta pärast, kuid viie aasta pärast peaks olema läbi põetud kõik need ametite ühendamise ja kaasnenud „las-tehaigused“ ning ühendamet peaks funktsioneerima juba selliselt, nagu käivitamise alguses oli eesmärgiks seatud. Ehk siis, ühendamet peaks olema võimeline tagama siseriikliku turvalisuse ning olema arvestatav koostööpartner nii naaberriikidele kui ka Euroopa Liidu liikmesriikidele.

Aimar Köss

piirivalvekolonelleitnant
Kirde PVP ülem

1. Iga muutusega kaasnevad väljakutsed. Oluline on, et me ei kardaks muutusi ja oleksime valmis uusi väljakutseid vastu võtma. Aastakümnete jooksul väljakujunenud väärtusi ja traditsioone tuleb igalühel meist uude loodavasse organisatsiooni edasi kanda. Mitte vähem tähtis on valdkonna enesekehtestamine. Tähtis on, et suudame piirihalduse valdkonnas

läbi eesmärgipärase ja professionaalse tegevuse jätkuvalt toota turvalisust nii oma riigile kui Euroopale tervikuna ja mitte kaotada seda usaldusväärust mis on saavutatud meie ühiste jõupingutuste tulemusena.

2. Üheks esmaseks ülesandeks pean piirivalvurites kindlustunde tekitamist. Tähtis on säilitada oma tööle pühendunud piirivalvurid ja ametnikud ning kujundada teotahteline, võimakas ja toimiv meeskond. Esimestest päevadest alates on oluline, et meie võimekus piirihalduse valdkonnas ei langeks.

3. Piirivalvamise valdkond Eestis kümne aasta pärast? Eks aeg näitab milliseks see kujuneb, kuid kindlasti on piirivalvamise valdkond olemas. See on valdkond, mis koosneb professionaalidest, kes on saanud väga hea hariduse ja kelle kasutada on kõrgtehnoloogilised tehnilised vahendid. Piirivalve valdkond on jätkuvalt usaldusväärne nii siseriiklikult kui väljaspool Eestit ja üks parimaid Euroopas. Võimalik, et kümne aasta pärast kuulub piirivalve valdkond kui rahvuslik piirivalve Euroopa organisatsiooni koosseisu. Miks ka mitte.

Soovin meile kõigile edu ja kindlat meelt uute väljakutsete ületamisel. Julget pealehakkamist meile kõigile!

Jaak Haamer

piirivalvekolonelleitnant
Lääne PVP staabiülem

1. Eks üks suur väljakutse on meile kõigile (piirivalvele, politseile, KMA-le) juba ühendameti loomine ja selle koostoitimise tagamine. Milliseid konkreetseid väljakutseid ühendameti loomine piirivalve valdkonnale ja piirivalvuritele pakub, on raske välja tuua. Väljakutsed on kohati individuaalsed, sõltuvalt praegusest positsioonist organisatsioonis ja pakutavast ametikohast ühendameti-

tis. Selge on see, et meil kõigil tuleb anda endast maksimum ja vahel rohkemgi, tagamaks organisatsiooni eesmärkide täitmise. Ja võib-olla 101% panustamine organisatsiooni ongi suurim väljakutse.

2. Esimene ülesanne seoses uue asutusega on kindlasti juba ammu täidetud, osaledes prefektuuri tasandil uue asutuse loomise protsessis, kuid esimene ülesanne alates 01.01.2010 on kindlasti olla juht. Juht selle klassikalises tähenduses koos juhi rolli ja juhtimisfunktsioonidega. Kui minna konkreetsemaks, siis esimeseks ülesandeks on katsuda kõigepealt ise sisse elada uude organisatsiooni ja isikliku kohanemise protsessi käigus aidata ka teistel kohaneda ning maandada pingeid, mis on hetkel tekkinud teadmatusest ja määramatuse seisundist.

3. On raske ennustada, milline on piirivalvamise valdkond 10 aasta pärast, kuid usun, et valdkond on veelgi tehnilisem, kui ta seda on praegu. Töö baseerub suuresti teabetööl, veelgi suurem roll on analüüsil ja läbimõeldud planeerimisel. Nii nagu iga organisatsioonis tehtava muudatuse eesmärgiks on muuta tegevus efektiivsemaks, loodi ka ühendamet just selle eesmärgiga ja tahaks loota, et keegi ka teostab ühendameti loomise tasuvuse analüüsi. Loodan, et eesmärk ka saavutatakse ja ei teki olukorda, kus 10 aasta pärast hakkame taas looma Eesti piirivalvet ja Eesti politseid. Nagu on öelnud ka hr Marek Helm, et aeg näitab, milliseks see organisatsioon kujuneb. Üks aga on selge – ühendorganisatsiooni loomise eesmärgiks on kolme liidetava asutuse koostöös suurendada inimeste turvalisust. Ja seda eelkõige motiveeritud ja korralikult tasustatud heade ametnike kaudu. Võimalused selleks loob ühendasutuse suurem palgafond. Seni sisejulgeolekusüsteemi kolmes nurgas eraldi tehtud arendusi hakatakse tulevikus tegema ühiselt ja mastaabiefektist tulenevalt tunduvalt väiksemate kuludega.

Seega mõelgem nende sõnade üle ja eks aeg näitab, milliseks see organisatsioon kujuneb!

Tõnu Reinup

piirivalvekolonelleitnant
Kagu PVP ülem

Minu seisukoht on, et piirivalvuri ja politseiniku elukutsed on väga erinevad, nõuavad erinevat ettevalmistust ja teadmisi, seega ei tohi ühendasutuses kahte erinevat rolli omavahel segamini ajada ega tööjao- tust muuta – piirivalvur peab jääma piiri valvama. Piirivalvamine nõuab aastatepikkust vilumust ja kogemust, mis omandatakse teenistuse käigus.

Värskeid uudiseid Politsei- ja Piirivalve- ameti kohta leiad siseveebist!

**Politsei, piirivalve ja KMA laod suletakse
18. detsembril**

**Raivo Küüt: palkadest ja palgata puhkuse
päevade andmisest**

PPA osakondade ja büroode paiknemine

Uued tööpakkumised Tõnnivakas!

Korraldusvaldkonnast PPAs

Kuidas olla muutuste ajal selge teadvusega?

Mare Pork

Tallinna Ülikooli kliinilise psühholoogia professor

Suured muudatused organisatsioonides toovad kaasa emotsioonide kõikumised, ärevuse ja ebakindluse. See on täiesti normaalne ja lubatud. Kuidas aga muutustega hästi toime tulla?

Ameerika juhtimiskonsultandi Stephen R. Covey sõnul on nii elus, äris, teenistuses kui kunstis kolm kindlat asja. Need on muudatused, põhiväärtused ja valikud. Muutused, mis kaasnevad politsei, piirivalve ja KMA ühinemisega, ei jää kindlasti viimaseks. Seetõttu tahan teile rääkida sellest, mida teavad muutuste kohta psühholoogid ning kas ja kuidas on võimalik muutustega hästi toime tulla.

Suuri muutusi ei ole võimalik teha väga hästi, st professionaalselt ja positiivselt, sest inimesed kaotavad muutuste ajal palju. Tahta, et nad oleksid kogu aeg rahulolevad ja toimekad, ei ole realistlik. Kui aga küsime, kas muutusi on võimalik läbi viia nii, et järgitakse muudatuste head tava, siis on kindlasti vastus „jah“.

Muudatuste ajal tekivad lisaressursid, mida teades on võimalik olla selgema teadvusega. Üks ressurss on muutused mõtlemises. Inimesed on küll arenguvõimelised, kuid tihti lükkavad arengu käima sundsituatsioonid. Kui tahad teha midagi ilma takistusteta, siis tuleb panna inimene sellisesse olukorda, et tal ei ole võimalust vanamoodi käituda. Sundsituatsioonid on arengu käivitajad, mida väga tihti vaadatakse kõhedusega.

Kriis käivitab arengu

Ärevuse neutraliseerimiseks on vajalikud inimese sisemised ressursid. Olen küsinud inimestelt, kui sageli nad hambaarsti juures käivad. Korralikud inimesed vastavad, et sõltuvalt vajadusest, aga kord aastas oleks ikka hea käia. Kui aga küsin, kui tihti kontrollite, mis teil ajus toimub, saan vastuseks, et tegelikult ei kontrolli, ei tea kuidas kontrollida. Selle aasta uus sõna teaduses on brain fitness ehk ajutreening. See tähendab, et inimesed on võimelised kontrollima, kuidas nad mõtlevad ja millises seisundis nad on. Kui inimene on viis minutit järjest negatiivsete tunnete võimuses, mõjub see tema kehale halvasti. Alates kümnest minutist kahjustatakse juba tervist. Vähesel harjutamisega suudab inimene oma seisundeid kontrollida ja valida.

Täiskasvanud inimese kõige olulisem (isiksuse) areng toimub kriitiliste olukordade lahendamise, eneseanalüüsi ja elufilosoofia selginemise kaudu. Inimene areneb kõige rohkem kriisis. Osa vajub ka lössi, aga need, kellel tekivad kriisis uued jõud, on pärast paremas seisus. Kui inimene tuleb psühholoogi juurde ja ütleb, et ta on kehvasti seisus ega saa enam vanamoodi edasi minna, on lootus sellel hetkel väga suur, et

„Ühised põhiväärtused on tugevaim liim inimeste kokkusulutamiseks ja kooshooldmiseks,“ kinnitas politsei eetikakonverentsil Tallinna Ülikooli kliinilise psühholoogia professor Mare Pork

Foto: Priit Raju

inimene hakkab käituma põhimõttelisel teistmoodi. Kriitilise olukorra muudab arengu jaoks väärtuslikuks asjaolu, et kriisid on emotsionaalselt laetud ja neid ei saa jätta lahendamata.

Ära takerdu negatiivsesse

Mis aga teevad muutused raskemaks kui vaja? Esiteks on emotsioonid muutuste ajal ebatavaliselt intensiivsed. Tõusevad ebakindlus ja agressiivsus. Sageli on inimeste suurim hirm iseenda ebakompetentsuse ees. Agressiivsuse kasv toob kaasa väiksemaid ja suuremaid „sigadusi“. Näiteks kirjutatakse kaebusi või tekib sõjaolukord, kus valitakse pooli. Muudatuste ajal aktiveeruvad ka varasemad kaotused ja ebaõnnestumised. Pikaajaliste traditsioonidega organisatsioonides on olemas mõiste „vana viha“, mis puhkeb muudatuste ajal õitsele.

Muutuste ajal tuleb emotsioonidega tööd teha. Tuleb olla tähelepanelik, et ei istutaks liiga kaua negatiivsete tunnete sees. Ehk teisisõnu – muudatuste ajal on mõttetut kannatust liiga palju. Hetkel, kui võetakse vastu otsus, tuleb seda aktsepteerida ja edasi minna. Kui juht jääb kahtlema, teeb seda ka tema meeskond.

Muudatustega kaasnevad mitmed ohud. Näiteks on fakt, et sõltumata info jagamise hulgast jääb seda niikuinii väheseks. Uuringud näitavad, et infopuuduse üle kaevatakse sellepärast, kuna inimesed teavad, et on protsesse, kuhu nad ei ole kaasatud

ja et nende saatuse üle otsustatakse mujal. Rahulolematuse tekitavad otsuste motiivid. Inimesed ei mõista, mis ja kuidas muutub.

Põhiväärtused liidavad

Organisatsioonide ühinemisel võiks jääda kõlama erinevuste talumise mõiste. Mida lahkemad ja hoolivamad on organisatsioonid, seda selgem, mis on nende ühine osa, mis on kultuurides ühilduv ja millised on erinevuste taluvuste piirid. Üks on selge – ühised põhiväärtused on tugevaim liim inimeste kokkusulutamiseks ja kooshoidmiseks. Homset ettevõtet ei juhita eelarvete, eeskirjadega ega standarditega, vaid organisatsioonid töötavate inimeste väärtushinnangute kaudu.

Organisatsioonide ühinemisel on vaja palju kannatust ja aega lasta asjadel kujuneda. Juhid peavad arvestama sellega, et muudatuste ajal on nende emotsionaalne mõju erialasest kompetentsusest suurem. Küsimus on, kas juht jaksab tundeid konstruktiivseks lükata. Juhtide konstruktiivne suhtumine ilmneb realistlikes hinnangutes. Selle ära tundmises, mis on juhitav ja mis pole, millal tegutseda ja millal mitte. Konstruktiivne on hoiak, et minu enda olukorra lahendus sõltub minust ja minu meeskonnast. Kui nüüd on nii, nagu on, siis mis me edasi teeme?

Oluline on kaotuse mõiste, sest inimesed kaotavad muutuste ajal palju. Näiteks vormi kaotus võib olla kaotus, kui inimene on seda südamesse võtnud. Kuna kaotused on suured, siis ei pääse parimadki muutujad mineviku idealiseerimisest ja vihast muutjate vastu. Juhid võivad tunda, et nende suhtes

Kilde kutseeksamilt

Mitu aastat tööd kutseeksami komisjonis on selja taha jäänud. Emotsioone on olnud seinast seina ja kahjuks oleme pidanud korduvalt langetama ka negatiivseid otsuseid.

Täname kõiki, kes leidsid jõudu ja julgust astuda komisjoni ette ning loodame, et hoolimata komisjoni otsusest oli eksamik (paljudel ka järeleksamiks) ettevalmistamine ning eksamiruumis viibimine midagi sellist, millest oli siis ja on ka edaspidi kasu.

Tore on aastat lõpetada positiivse noodiga ja siinkohal toome ära mõningad teie parimad väljaütlemised. Kahjuks tuli idee protokollida „pärlid“ liiga hilja, tegelikult võiks nende aastate peale välja anda hoopis raamatu.

Siin siis väike väljavõte viimastest eksamitest:

Olles loonud midagi igapäevaseks kasutamiseks kõigile, võime alati olla kindlad, et kõik on sellest kuulnud ja on aktiivsed kasutajad!

Mida võiks teada muutuste kohta?

- Inimene areneb kõige rohkem kriisisituatsioonis.
- Muutuste ajal on emotsioonid ebatavaliselt intensiivsed. Kasvab ebakindlus, ärevus ja agressiivsus.
- Muutuste ajal ei tohi jääda liiga kauaks negatiivsete tunnete küttesse. Kui otsus on vastu võetud, tuleb kiirelt edasi liikuda.
- Ühised põhiväärtused on tugevaim liim inimeste kokkusulutamiseks ja kooshoidmiseks.
- Muudatuste ajal on juhtide emotsionaalne mõju suurem kui nende erialasel kompetentsusel.
- Psühholoogide soovitus muutuste ajaks – ütle endale, mis on kõige halvem, mis võib juhtuda ja mida siis teha.

on relvastatud vastupanu, kuid see käib muutustega kaasas. Psühholoogid soovivad muudatuste ajal öelda endale, mis on kõige halvem, mis võib juhtuda ja mida siis teha. See on n-ö põhjakindlustamise harjutus, mis aitab vähendada ärevust. Lõpetuseks rõõmusõnum, mis mind on alati lohutanud – alati on võimalik teha oma parim ja rõõmustada selle üle. Kes rõõmustada ei jaks, on lihtsalt rahulik.

Artikkel on refereering Mare Porgi ettekandest politsei eetikakonverentsil „Muutuste eetika“ 3. novembril 2009

Pärast vastamist andis komisjoni liige ühele piirivalvurile soovitus: „Minge koju ja otsige kindlasti üles TEPI ja tutvuge sellega“.

Piirivalvur: „Aga kus see TEPI elab? Ega ta juhuslikult Hiiumaal ei ela?“

Teadaolevalt on piirivalvurid väga huvitatud reisidokumentidest. Mõnel tekib see huvi küll alles eksamikomisjoni ees.

Pärast pikka pusimist eksamiküsimusele vastamisel küsis keegi eksamikomisjonist nõudlikult: „No millist trükistiili on siis selles passis kasutatud?“

Piirivalvur tegi selle peale asjaliku näo ja vastas: „See hakkas mind ennast ka huvitama.“

Üks pilt ütleb rohkem kui tuhat sõna, õnneks on piirivalvuritel oma släng, mis päästab pikast jutust ja joonistamisest ning kõik on alati kaasas!

Eksamiküsimus: Mida peab toimkonna vanem vaatama enne

toimkonna väljumist?

Piirivalvur: „Peab vaatama, et oleks kaasas vastav varustus, et noh binoklid ja värgid.“

Tõeliseks komistuskiviks kujunes Riigi Teatajast avaliku teenistuse eetika koodeksi leidmine! Lihtsam oli see ise välja mõelda

Eksamiküsimus: Peamised põhimõtted avaliku teenistuja eetika koodeksist.

Piirivalvuri vastus kõlas nii: „Ametnik peab olema truu ja ustav oma ülemusele.“

Siinkohal soovitus – vaadake iga päev uudiseid ja kolmandik eksamipileteid on selged.

Eksamiküsimus: Mida tähendab võimude lahusus.

Piirivalvur: „Kui kohus, riigikogu ja valitsus on koos, siis on kõik üks suur kompott.“

Kohati pidi komisjon vastuse kättesaamiseks pingutama vastajast rohkem.

Komisjoni liige julgustab piirivalvurit: „Hakkab juba minema – esialgu küll vaikselt!“

Kuidas küll jätta meelde, millal kasutada slängi ja millal ametikeelt!

Eksamiküsimus: Kuidas toimub piiriületajate intervjuerimine?

Piirivalvur: „Et kui on tegemist grupiga, kes piiri ületab, siis võib-olla annab grupijuhti kuidagi moosida, et ehk siis saab midagi vajalikku teada.“

Ettevalmistusaeg on piisav ja tavaliselt on vastus hästi läbimõeldud ja ladusalt esitatud!

Eksamiküsimus: Millistel juhtudel võib taastada ajutiselt piirikontrolli?

Piirivalvur: „Siis kui presidendid-värgid.....“

Kui oleks seda ajakirjast lugenud ja poleks ise kohal viibinud, siis arvaks, et tegemist on naljaga!

Komisjoni liige: „Kas teil auaste on?“

Piirivalvur: „Ei ole. Ma olen tavaline vanempiirivalvur....ei... mingid kaks pulka on.“

Komisjoni liige: „Aga siis teil on ju auaste?“

Piirivalvur: „Ei ole. Ma olen vanempiirivalvur. Ei, ma olen vanemseersant. Ei, ma olen nooremseersant.“

Eksmail tuleb alati kasuks, kui vastaja oskab teooriat seostada reaalse eluga, ehk siis tuua näiteid!

Piirivalvur: „Soodustav sotsiaalne norm on näiteks see, kui politseile võimaldatakse kahe krooni eest kohvikus kohvi ostmine.“

Ja lõpetuseks meie riigi alustala!

Komisjoni liige: Mis on Eesti riigi monopol, krooni kate?

Piirivalvur enesekindlalt: „Riigi monopoliks on viin.“

Tegelikult ei ole kutseksam üldse hirmus, aega ettevalmistamiseks on piisavalt ja Riigi Teataja on samuti kasutada ning kui küsimusest tõesti aru ei saa, on komisjon alati valmis appi tõttama ja küsimuse lahti seletama.

Täpsem info piirivalve koduleheküljelt
<http://www.pv.ee/index.php?page=595>

Kõike kõige paremat ja kohtumiseni uutel eksamitel!

Piirivalveametniku I-III kutsetaseme kutseksami komisjon

piirivalvemajor Piret Teppan

piirivalvemajor Heiki Suomalainen

piirivalvemajor Toomas Pindis

piirivalvekapten Jalmar Ernits

piirivalvekapten Janek Mägi

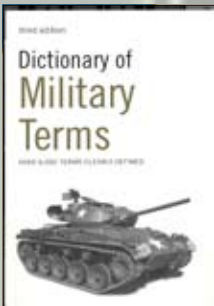

Tegelikult ei ole kutseksam üldse hirmus

Foto: Jalmar Ernits

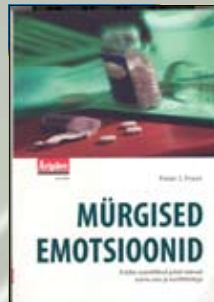
Piirivalvekolledži raamatukogu uusi raamatuid

Richard Bowyer.
DICTIONARY OF MILITARY TERMS.
 – London : AC Black, 2008

Sõjandussõnastikus on üle 6000 termini ja sõnaühendi, mis aitavad korrastada ja ühtlustada sõjanduse oskuskeelt.

Valdkondadest on esindatud: relvad, taktika, varustus, militaarne väljaõpe, sõidukid, käsklused jne.

Frost, Peter J.
MÜRGISED EMOTSIOONID:
 kuidas osavõtlikud juhid tulevad toime valu ja konfliktidega.
 – Tartumaa: Väike Vanker, 2003

“Mürgised emotsioonid” kirjeldab, kuidas firmad ja nende juhid tekitavad emotsionaalset surutist ning kuidas see surutis muutub mürgiseks ning milline mõju võib ladestunud mürgistel emotsioonidel olla nii indiviididele kui ettevõtetele.

“Mürgised emotsioonid” annab arvukaid deja vu hetki igapäevale. Tegemist on emotsionaalse intelligentsuse teooria edasiarenduse ja uurimistöö kokkuvõttega.

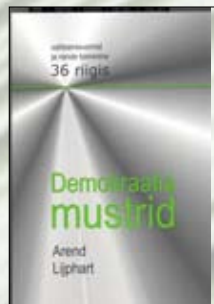

Niiber, Toivo. Urva, Tiiu.
ENESEKEHTESTAMINE – EI VÕI JAH?. – Tartu: AS Atlex, 2009

Käsiraamatus räägitakse enesekehtestamise ajaloost ja põhimõtetest. Selgitatakse kehtestava, agressiivse ja altruistliku käitumise mõisteid ning arutletakse elus toimetuleku teemal. Kas enesekehtestamisel on hind ja kuivõrd vajalik see on? Kuidas öelda „ei”?

Enesekehtestamine on sotsiaalne oskus väärtustada ennast ja teisi, see on oskus, mida tuleb endas pidevalt arendada ja treenida. Esitatakse mõningaid lihtsamaid ja vähe keerukamaid enesekehtestamise tehnikaid.

Lugeja leiab käsiraamatust ka treeningülesandeid ja hulgaliselt teste.

Lijphart, Arend.
DEMOKRAATIA MUSTRID:
 valitsemisvormid ja nende toimimine kolmekümne kuues riigis.
 – Tallinn: Eesti Rahvusraamatukogu, 2009

Arend Lijphart vaatleb 36 riigi demokraatlike institutsioone aastatel 1945–1996 ning teeb tähtsaid ja ootamatuid järeldusi erinevat liiki demokraatia toimimiste kohta.

Valitsuste, parlamentide, erakondade, valimissüsteemide, ülemkohtute ja käesolevas väljaandes esmakordselt ka huvirühmade ja keskpankade süstemaatilise võrdluse teel näitab Lijphart, et mida leppelisem on demokraatia, seda „hoolivam ja südamlikum” on ta heaolu, keskkonda, kriminaalõigust, välisabi ja muid valdkondi puudutavate küsimuste lahendamisel.

Lijpharti tulemused on kaugeleulatuva tähtsusega mitte üksnes oma esimest demokraatlikku põhiseadust koostavate riikide, vaid ka praktilisi reformilahendusi otsivate väljakujunenud demokraatiate jaoks.

Iisaku Gümnaasiumis peeti X Eduard Sereni mälestusvõistlusi

Juhan Voist

piirivalvemajor

Kirde PVP piiriturvalisuse jaoskonna ülem

5. novembril toimusid Iisaku Gümnaasiumi renoveeritud lasketiirus X Eduard Sereni mälestusvõistlused teenistus-püstolist laskmises.

Lasti 10 lasku 25 m distantisilt. Osales kaheksa viieliikmelist võistkonda: Lõuna ja Ida Politseiprefektuurid, Jõgeva politseiosakond, Kaitseliidu Tartu ja Alutaguse malevad, Kirde Piirivalvepiirkonna valmidusüksus ning Mustvee ja Alajõe piirivalvekordonid.

Üldkokkuvõttes saavutas 382 punktiga esikoha Lõuna Politseiprefektuuri võistkond (Vulli Aleksejev, Aivar Vanakamar, Viktor Vösokov, Raivo Kiuru ja Viktor Vider). Teiseks tuli KL Tartu maleva võistkond 375 punktiga ja kolmanda koha sai Mustvee piirivalvekordoni võistkond 374 punktiga.

Individuaalselt olid paremad Sergei Vesnuhov Jõgeva politseiosakonnast ja Lembit Vent Kaitseliidu Tartu malevast 83 punktiga. Naistest oli 80 punktiga parim Alli Pertel Ida Politseiprefektuurist.

Osalejaterohked karikavõistlused laskmises

Meelis Kask

piirivalvevanemveebel

Kunda piirivalvekordoni mereseireallohvitser

12. -31.10.2009 toimusid järjekordsed Piirivalve karikavõistlused laskmises ja seda juba 16. korda.

Rõõm on tõdeda, et rasketele aegadele vaatamata osales võistlusel laskureid rohkem kui eelmisel aastal – meeste püstolis oli 146, püssis 135, naiste püstolis 68 ja püssis 66 harjutuse sooritajat. Suure osalejate arvu põhjuseks on ka võistluse formaat, kus osalemine on tehtud väga lihtsaks.

Võistkondlikus arvestuses oli edukaim Põhja Piirivalvepiirkond, kes võidutses nii meeste kui naiste arvestuses.

Meeste võistkonda kuulusid Meelis Kask, Meelis Saar, Märt Orro ja Rudolf Ankipov. Naiskonna koosseisus võistlesid Katrin Järvelaht, Malle Vooljärvi ja Monika Pikkoja.

Meeste teine võistkond oli Kagu I ja üllatusena kolmas Kuressaare Noorte Huvikeskus. Naiskonadest oli teine KL MäLK I ja Kagu PVP I võistkond.

Loodetavasti jääb selline osalejaterohke üritus ka tulevikus püsima. Seniks tehke trenni ja jääb loota, et ühendatud raames tuleb laskeväljaõppesse uusi tuuli ja võimalusi.

Tulemusi saab vaadata www.laskurliit.ee

Parimatest parimad tablool:

Õhupüss 40 lasku

Naised 40-aastased ja nooremad

Valeria Koljuhina	Narva LSK	391
-------------------	-----------	-----

Naised 41-aastased ja vanemad

Anžela Voronova	KJ SK	394
-----------------	-------	-----

Õhupüstol 40 lasku

Naised 40-aastased ja nooremad

Veera Rumjantseva	KJ SK	374
-------------------	-------	-----

Naised 41-aastased ja vanemad

Svedlanna Babenkova	PV SKK	365
---------------------	--------	-----

Õhupüstol 40 lasku

Mehed 40-aastased ja nooremad

Aleksandr Korb	Keila LK	374
----------------	----------	-----

Mehed 41-59 aastased

Vello Karja	Alajõe PVK	369
-------------	------------	-----

Mehed 60-aastased ja vanemad

Leigar Sorokin	PV SKK I	363
----------------	----------	-----

Õhupüss 40 lasku

Mehed 40-aastased ja nooremad

Vladislav Lušin	Narva LSK	385
-----------------	-----------	-----

Mehed 41-59 aastased

Jevgeni Farforovski	N-J VÜ I	384
---------------------	----------	-----

Mehed 60-aastased ja vanemad

Jüri Kilvits	KL MäLK/Lõuna mk	373
--------------	------------------	-----

Mehed invasportlased

Helmut Mänd	KL MäLK	396
-------------	---------	-----

Piirivalve ja Põlva Laskespordiklubi XIV matškohtumine laskmises

Liivika Looga

piirivalvenooremleitnant

Piiri- ja mereosakonna mereturvalisuse jaoskonna reostustõrje grupi ohvitser

Piirivalve ja Põlva Laskespordiklubi (Põlva SK) korraldasid 13. ja 14. novembril Piirivalve ja Põlva Laskespordiklubi XIV matškohtumise laskmises Piirivalveameti peadirektori rändkarikale. Juba neljateistkümnendat korda toimival võistlusel osales 129 inimest, neist piirivalvest 44 ja Põlva Laskespordiklubist 85. Rekordarv, 170 laskurit, võistles 1999. aastal.

Põlva lasketiirus sai kahe tiheda päeva jooksul lasta 50 meetri tiirus väikepüssist 30 lasku lamades ja püstolitiirus 25 meetri kaugusel asuvasse ringmärki 30 lasku spordipüstolist ja 10 lasku teenistuspüstolist Makarov. Individuaalset arvestust peeti eraldi naiste ja meeste lasketulemuste üle kolme harjutuse kogusummas ja ka kolme harjutuse tulemuste üle eraldi.

Võistkondliku karikavõitja väljaselgitamiseks liideti kokku igas harjutuses 30 parema laskuri tulemused (mehed ja naised koos) ja kolme harjutuse kokkuvõttes suurema silmade arvuga võistkond võitis karika. Piirivalveameti peadirektori rändkarika võitmiseks on selline tulemuste arvestamise idee pärit Voldemar Öövelilt.

Kagu Piirivalvepiirkonna Saatse piirivalve-kordoni veebel piirivalvevanemveebel Viktor Kullasaar teenistuspüstolist "Makarov" lastud tulemust näitamas. Foto: Jaanus Breivel.

Autasustati ka individuaalses arvestuses kolme harjutuse kogusummas esimesele kuuete kohale tulnud võistlejaid:

Koht	Ees- ja perekonnanimi	Kuuluvus	30 lamades	30 ringmärki	Teenistuspüstol	Kokku
I	Erik Amann	piirivalve	286	284	85	655
II	Meelis Kask	piirivalve	292	279	78	649
III	Lembit Mitt	piirivalve	284	275	86	645
IV	Kalvi Randma	piirivalve	287	277	78	642
V	Martin Merirand	Põlva	278	284	79	641
VI	Matti Kanep	piirivalve	292	268	80	640

Koht	Ees- ja perekonnanimi	Kuuluvus	30 lamades	30 ringmärki	Teenistuspüstol	Kokku
I	Katrin Järvelaht	piirivalve	287	256	84	627
II	Malle Vooljärv	piirivalve	280	255	83	618
III	Kaire Limbak	Põlva	257	279	81	617
IV	Lii Suviste	piirivalve	268	255	83	606
V	Maive Tõemäe	Põlva	270	261	72	603
VI	Lisete Vals	Põlva	277	252	54	583

Laupäeva õhtul selgusid lõplikud tulemused. Sportpüssi laskmises oli naiste arvestuses parim Põlva SK võistkonna liige Mari Seeba tulemusega 290 silma. Piirivalve naistest oli parim püssilaskur Põhja Piirivalvepiirkonna Tallinna piirivalvekordoni allohvitser piirivalvenooremveebel Katrin Järvelaht, saavutades kolmanda koha (287 silma). Meestest oli 296 silmaga parim Kirde Piirivalvepiirkonna valmidusüksuse vanemallohvitser-instruktor piirivalvevanemveebel Jevgeni Farfarovski, kes sellel võistlusel lasi ühe kahest kogu võistluse jooksul lastud 100-sest seeriast.

Spordipüstoli laskmise kõik auhinnalised kohad nii meeste kui ka naiste arvestuses kuulusid Põlva Laskesportklubi liikmetele. Naistest oli parim Kaire Limbak 279 silmaga ja meestest Peeter Olesk 286 silmaga. Teenistuspüstoli laskmise naiste arvestuse kolm parimat tulemust lasid piirivalve laskurid: piirivalvenooremveebel Katrin Järvelaht (84 silma), Lääne Piirivalvepiirkonna Pärnu piirivalvekordoni vanempiirivalvur piirivalveseersant Lii Suviste (83 silma) ja Põhja Piirivalvepiirkonna laomajanduse spetsialist Malle Vooljärv (samuti 83 silma). Nii nagu naiste arvestuses, käis ka meeste vahel kohtade jagamisel tihe rebimine. Teenistuspüstoli laskmise meeste arvestuses võitis 90 silmaga Piirivalve Spordi Keskkubi liige Rakvere politseiosakonna vanemkonstaabel Aleksei Osokin, teisele kohale jäi ka 90 silma lasknud Marko Aigro (Põlva SK) ja nende järel 88 silmaga kolmanda koha omanik Mait Vasser (Põlva SK). Sama punktisumma korral sai kõrgema koha omanikuks rohkem kordi kümnet tabanud laskur.

Piirivalve rekordeid laskmises

Mehed

Väike püss 60 lasku lamades

Jevgeni Farforovski 599 s - Eesti rekord

Väike püss 3 x 40 lasku standard

Jevgeni Farforovski 1159 s - Eesti rekord, 2007. a. maailmakarikaetapil Münchenis

Sõjapüss 3 x 20 lasku standard

Rein Horn 577 s – Eesti rekord, 2002 maailmameistrivõistlustel Lahtis

Vabapüstol

Erik Amann 554 s – piirivalve rekord, võrdlusena: Pekingi olümpiamängudel 2008 pääses 2 silma võrra parema tulemusega võistleja finaali

Automaatpüss 10 + 10 lasku

Kaljo Lihulinn 186 s – lastud Eesti-Soome ohvitseride maavõistlusel Soomes 2003

Tasavärgise võistluse lõpuks selgus ka karikavõitja – Põlva Laskesportklubi, kogudes võistkondlikult kokku 18 580 punkti. Piirivalve jäi teisele kohale 18 304 punktiga. Põlva võistkonnale oli see neljas võit, piirivalve laskuritel on õnnestunud seda võistlust võita juba kümnel korral. Piirivalve ja ühtlasi ka kogu võistluse rekord on 18 791 silma, mis lasti 2005. aastal. Põlva SK rekord on 18 724 silma.

Kolme harjutuse kogusummas on meeste hulgas tippmargiks 662 silma. Esimest korda lasi sellise tulemuse legendaarne piirivalve laskur vanemveebel Rein Horn 2001. aastal ja teist korda Põlva SK-sse kuuluva Aivar Kuhi 2003. aastal. Naiste arvestuses on parim tulemus lastud ka 2001. aastal, siis võitis Maire Nõmm (Põlva SK) 650 silmaga. Piirivalve võistkonnast on seni parim Põhja Piirivalvepiirkonna meditsiiniohvitser piirivalvevanemveebel Margit Raude 2002. aastal lastud 646 silmaga.

Võrreldes eelmistel aastatel toimunud võistlustega oli tänava lasketiiru sisetemperatuur tunduvalt madalam. Vaatamata vähesele kütmisele oli võistluse õhkkond siiski soe ja väga sõbralik. Seda tänu žürii esimehele, piirivalve laskesporti pikaajalisele edendajale ja võistkonna esindajale, Piirivalveameti logistikaosakonna haldusjaoskonna vanemspetsialistile Matti Kanepile, arvestuse vanemkohtunikule Anne Vasarikule, teistele kohtunikele ja loomulikult võistlusel osalenud laskuritele endile.

Perioodil 1995–2009 on piirivalvurid Eesti meistrivõistlustel võitnud täiskasvanute klassis 48 individuaalset medalit, 64 võistkondlikku medalit ja 487 veteranide medalit.

Parimaid tulemusi rahvusvahelistel võistlustel:

MM 2002 Lahtis

Jevgeni Farfarovski – 60 lasku lamades 13. koht

Rein Horn – sõjapüss 3 x 20 lasku 17. koht

Erik Amann – spordipüstol 20+20+20 lasku 41. koht

MM 2009 Horvaatias

Jevgeni Farfarovski – 60 lasku lamades 22. koht

Meelis Saar – sõjapüss 3 x 20 lasku 48. koht

Naised

Väike püss 60 lasku lamades

Katrin Järvelaht 588 s

Teenistuspüstol 10 lasku ringmärki

Margit Raude 93 s – esimene piirivalve naismeisterlaskur

Automaatpüss 10 lasku lamades käelt

Ljudmila Roi 98 s

Õhupüstol 40 lasku

Küllike Latik 372 s

Tuli, lasi, võitis - Kotkasilm 2009

Liivika Looga

piirivalvenooremleitnant

Piiri- ja mereosakonna mereturvalisuse jaoskonna reostustõrje grupi ohvitser

Fotod: Jaanus Breivel

Lõunapiiri Ohvitseride Kogu (LOK) korraldas laupäeval, 14. novembril 2009 Valgamaal Metsniku lasketiirus LOK-i ohvitseride laskevõistluse „Kotkasilm“. Poole kümneks kogunesid 15 võistlejat Valga piirivalvelinnakusse, et üheskoos Metsniku lasketiiru sõita. Seal ootas ees laskevõistluse ettevalmistaja ja kohtunik Kagu Piirivalvepiirkonna valmidusüksuse vanemallohvitser-instruktor piirivalvemveebel Toomas Palumaa. Nii nagu ka kaheteistkümnel varasemal korral algab traditsiooniline laskevõistlus teenistuspüstoli laskmisega, 10 lasku püstolist ühe käega ja 10 lasku püstolist kahe käega 25 meetri kauguselt püstoli võistluslehte.

Püstolilaskmises ühe käega oli parim Koidula maanteepiiri-punkti teabeohvitser piirivalvenooremleitnant Arvi Suvi 82 silmaga. Teine koht (70 silma) kuulus Kaitseväge Ühendatud Õppeasutuste Kõrgema Sõjakooli kursuseülemale major Indrek Sillale ja kolmas (68 silma) Piirivalveameti Piiri- ja mereosakonna piirihalduse jaoskonna ülemale piirivalvekapten Jaanus Breivelile.

Kahe käega püstoliharjutuse laskmise võitis piirivalvekapten Jaanus Breivel tulemusega 91 silma, mis tegi temast ka uue rekordi omaniku. Varem kuulus selle harjutuse parim saavutus (87 silma) kapten Andrus Rüütelmaale. Teise koha (79 silma) lasi Saatse piirivalvekordoni ülem piirivalvekapten Andres Vesselov ja kolmanda koha (76 silma) LOK-i esimees reservkolonel Uno Kaskpeit.

Kui püstolilaskmises olid parimad selgunud, hakati valmistuma automaadilaskmiseks. Kokku lasti 15 lasku erinevates laskeasendites: 5 lamades, 5 püsti ja 5 põlvelt. Selle harjutuse kolme esimese mehe tulemused olid äärmiselt tasavägised: 129 silmaga saavutas esimese koha piirivalvekapten Andres Vesselov, 128 silmaga teise koha Kagu Piirivalvepiirkonna ülem piirivalvekolonelleitnant Tõnu Reinup ja sama silmaga kolmanda koha Kaitseleidu Tartu Maleva instruktor leitnant Sulev Taimur. Teise ja kolmanda koha otsustas siin põlvelt laskmise oskus, piirivalvekolonelleitnant Tõnu Reinup saavutas tulemuse 48 silma ja leitnant Sulev Taimur 43 silma. Automaadilaskmise ülekaalukas võitja võinuks olla hoopis piirivalvekolonelleitnant Tõnu Reinup, kuid kahjuks jäi tal püstiharjutuses laskmata üks padrun. Laskevõistlustel on aga ühe padrundi "hind" automaatselt -10 silma.

Valga Motoklubi poolt oli välja pandud ka eriauhind kõige täpsemale laskjale ühe lasu võistluses. Kõikidele laskuritele anti võimalus lasta teenistuspüstolist üks lask, kes lasi kümne, jäi rajale. Pärast esimest ringi teenisid koha järgmises ringis osalemiseks viis võistlejat ja juba teises ringis selgus eriauhind

Kotkasilm 2009 võitja piirivalvekapten Andres Vesselov lasi eelmise aasta võitja piirivalvemajor Kalle Kaljuste asetatud pudeli puruks esimese lasuga

Kahe käega püstoliharjutus täies hoos

Võistlusel osalejad ja kohtunikud ühispiletil

Võistluse rekordid:

Püstoliharjutus ühe käega	84 silma	Rain Kuus	2002, 2003
Püstoliharjutus kahe käega	91 silma	Jaanus Breivel	2009
Automaadiharjutus	139 silma	Tõnu Reinup	2001, 2005
Osalejate arv	17		1997, 1998

Kotkasilm '97 Toomas Malleus	Kotkasilm '02 Toomas Malleus	
Kotkasilm '98 Jüri Froš	Kotkasilm '03 Vaino Kõva	
Kotkasilm '99 Jüri Froš	Kotkasilm '04 Ardo Valgepea	Kotkasilm '07 Oleg Beljakov
Kotkasilm '00 Uno Kaskpeit	Kotkasilm '05 Toivo Liider	Kotkasilm '08 Kalle Kaljuste
Kotkasilm '01 Ardo Valgepea	Kotkasilm '06 Vaino Kõva	Kotkasilm '09 Andres Vesselov

hinna võitja – piirivalvekapten Jaanus Breivel, kellel õnnestus ainsana tabada kümnet mõlemal korral.

Meeleoluka võistluse lõpetamise ja kokkuvõtete tegemise juurest ei puudunud ka maitsev praad, autasustamine ja saun. Järgmisel aastal on kõigil LOK-i liikmetel juba uus võimalus Kotkasilma tabada.

Võistluse ajaloost

Kahe püstoli- ja automaadiharjutuse tulemuste põhjal selgus üldine paremusjärjestus, mille alusel sai alustada üksiklaskude kaupa Kotkasilma laskmist (igal võistlejal üks lask vastavalt paremusjärjestusele). Põneva ja arvatavasti Eestis ka ainulaadse põhivõistluse võitmiseks tuli esimesena tabada 50-grammist viskipudelit umbes 100 meetri kauguselt püstolist või automaadist vabalt valitud laskeasendist. Üldiselt lastakse lõppvõistlust lamades laskeasendist, kuid 1998. aastal teenis Kotkasilma tiitli praegune piirivalvemajor Jüri Froš põlvelt laskeasendist.

Eelmise aasta Kotkasilm piirivalvemajor Kalle Kaljuste võttis kotist välja pisikesed pudeli legendaarset Iiri viskit Tullamore Dew ja paigaldas selle kindlalt valge lehega kaetud märklike vasakule alumisse nurka. Vastavalt reeglitele võib pudeli paigutada märklikele vabalt valitud kohta. Märkimisväärne on ka see, et pudel oli laskjate poole kitsama küljega, mitte sellega, millel oli silt.

Kuna võistluse pikkus on igal aastal erinev ja lõpptulemus ettearvamatu, siis pakkusid korraldajad ka sooja teed ja võileibu. Kõige kauem on Kotkasilma selgitamine aega võtnud

1999. aastal, kui alles kuuenda ringi eelviimane laskja tabas õhtuhämaruses märki. 2005. aastal toodi Kotkasilma tiitli väljaandmiseks täiendavat laskemoona ja siis lasi sümbolse märki viienda ringi viies laskja. Tavaliselt selgub Kotkasilm esimese-teise ringi jooksul. Kotkasilm '08 võitis teise ringi kaheksas laskur. Kolm esimest võistlejat – esimene piirivalvekapten Andres Vesselov, teine piirivalvenooremleitnant Arvi Suvi ja kolmas reservkolonel Uno Kaskpeit – seadsid end oma esimeseks lasuks valmis. Laskevõistluse kohtunik andis loa esimesele laskurile esimese lasu sooritamiseks, kõik jäid ootusärevalt vaikselt ja pärast lasku selgus, et seekord võitis Kotkasilma tiitli ja hinnalise Zippo tulemasina esimese ja ainsa lasuga piirivalvekapten Andres Vesselov. Lõppvõistlus ei saanud veel õieti alatagi, kui oli juba õnnelikult lõppenud, teistele võistlejatele jäi ainult võimalus unistada Kotkasilma laskmisest.

Meeleolukas hetk võistluse lõpetamisest: (vasakult) n-ltn Arvi Suvi, Ida-Viru maavanem Riho Breivel, pv-kpt Jaanus Breivel)

Tagasivaade aastasse 2009

Jaanuar

9.-10. Ida-Virumaal toimub Utria dessant, kus Kirde Piirivalvepiirkonna Valmidusüksuse võistkond saavutab 2. koha.

Kirde Piirivalvepiirkonna Valmidusüksuse võistkond hetkelisel pubkepausil

31.03–1.04 PVA ja Siseministeerium korraldavad Tallink City Hotellis seminari "Rahvusvahelised standardid migratsioo- nistatistikas", kus kümne riigi eksperdid vahetavad kogemusi migratsioonalase teabe kogumisest ja analüüsist.

Meremessi külastajad tundsid piirivalve vastu suurt huvi

Foto: Kirke Klemmer

Veebruar

23. Piirivalveameti peadirektor annab SKA Piirivalekolledži õppuritele üle vastasutatud kindralmajor Ants Kurvitsa nimelise eristipendiumi ja kolonel Johan Saare nimelise eristipendiumi.

24. Piirivalvurid heiskavad vabariigi aastapäeva puhul lipu Narva linnuse õuel.

25. Kaks Vasknarva piirivalvekordoni piirivalvurit kalduvad Peipsi järvel patrullrajalt kõrvale ning sõidavad Narva jõe lähtes vette. Üks piirivalvur uppus.

Märts

4. Lääne PVP ülemaks saab pv-mjr Mati Terve. Senine ülem pv-kol-ltn Alvar Vallau siirdub pensionile.

4. Kirde PVP staabiülemale kohale asub pv-mjr Valeri Kiviselg. Tema eelkäija pv-mjr Harry Kattai suundub PVA piiri- ja mereosakonna ülemale asetäitja ametikohale.

6.-8. Saku Suurhallis toimuval Mere- ja vabaajamessil osaleb piirivalve koos Veeteede Ameti ja Veepolitseiga.

11.-13. Joulumäel toimuvad piirivalve meistrivõistlused suusatamises.

Aprill

17. Männikul toimub 13. korda Põhja PVP korraldatav sõjalis- sportlik võistlus Talveots.

21. piirivalve helikopter avastab Lohusalu lahest kaldalähe- dasest veest reostuslaike, väikesi naftasaaduse tükke esineb Lahepera ja Lohusalu lahe rannikul.

Reostuse kokkukorjamist kavandamas

Foto: Paldiski kordon

Mai

4. algab Eesti ja Valgevene piirivalve peadirektorite kohtumine eesmärgiga tutvustada Vabariigi Riikliku Piirivalvekomitee esimehele kindralmajor Igor Ratškovskile Eesti piirivalvet. Eesti ja Valgevene piirivalve sõlmivad esmakordselt koostööprotokolli, millega pannakse alus tõhusamale infovahetusele.

Päriirivalvemajor Inge Lindsaar Eesti Päriirivalvet tutvustamas

10. südaöö paiku sõidab Äksi saare lähedal madalikule Norra lipu all seilav kaubalaev „Framnes“ kümne inimesega pardal. Päriirivalve operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskus on abiks sündmuse lahendamisel ning reostustõrjelaev Kati on sündmuskohal valmis võimaliku reostuse korral tegutsema. Siiski laheneb kõik kenasti: inimesed õnnetuses kannatada ei saanud ja merereostust ei tekkinud. 13. mail tõmmatakse „Framnes“ madalikult lahti.

26. algab Kopli lahel piirivalve korraldatav reostustõrje ühisõppus „Puhas meri“. Õppuse raames harjutavad Eesti ja Soome ametkonnad Kopli lahel ulatusliku merereostuse likvideerimist.

Juuni

2. teeb president Toomas Hendrik Ilves visiidi Eesti idapiirile, külastades Kirde Päriirivalvepiirkonnas Peipsiäärseid kordoneid.

President Toomas Hendrik Ilves Alajõe kordonis

Juuli

30. nimetati Päriirivalveameti peadirektori käskkirjaga staabiülema kohusetäitjaks piirivalvekolonel Toivo Sander.

22. saabub Eestisse Vene Föderatsiooni Föderaalse Julgeolekuteenistuse direktori 1. asetäitja - Päriirivalveteenistuse ülem – armeekindral Vladimir Pronitšev. Koos Eesti piirivalvega arutatakse üldist olukorda piiridel, antakse sellele hinnang ning tehakse tulevikuprognose. Nii kõrgetasemelist töökohtumist Vene piirivalvega pole Eesti piirivalves viimase viie aasta jooksul toimunud.

3. allkirjastatakse koostööleping Päriirivalveameti ja Smartdust Solutions OÜ vahel, et arendada ja testida uudset elektroonilist valvesüsteemi.

August

1.-2. Valkla rannas toimuvad piirivalve 14. perepäevad

10.-15. Päriirivalve Lennusalk osaleb rahvusvahelisel õhusõidukite meeskonnaliikmete merepäästeõppusel „Baltic Bikini 2009“

11. Lääne Päriirivalvepiirkonna staabis kohtuvad Eesti Päriirivalveameti peadirektor piirivalvekolonel Roland Peets ja Soome Päriirivalveameti ülem kindralleitnant Jaakko Kaukanen

25. Naissaare lähistel toimub reisilaeval Victoria I rahvusvaheline kolmepoolne merepäästeõppus Gulf Spear 2009

Tõine hetk merepäästeõppuselt Gulf Spear 2009

September

3. Peipsi järvel toimub Kirde Piirivalvepiirkonna ühisõppus Vene Föderatsiooni Piirivalveteenistusega

05. Toimub merepäästeõppus „Liivi laht 2009“

10.-11. Eestisse teeb visiidi Saksamaa Liitvabariigi Föderaalpolitsei president Matthias Seeger

Saksamaa Liitvabariigi Föderaalpolitsei president Matthias Seeger Narvas

26. Piirivalve võistkond saavutab Kindral Johan Laidoneri olümpiateatejooksul firmade arvestuses 1. koha ning üldarvestuses 4. koha

Oktoober

12.-14. Eestis viibib visiidil Poola piirivalve ülemjuhataja asetäitja pv-kol Jacek Bajger

16. Piirivalve Lennusalga viimane MI-8 tüüpi helikopter anti üle Valga linnale

MI-8 asub Valga poole teele

Foto: Piirivalve Lennusalk

22. Siseminister Marko Pomerants annab Piirivalveameti peadirektor Roland Peetsile piirivalvebrigaadikindrali auastme

26.–30. Piirivalvepiirkondades- ja ametis toimuvad piirivalve 87. aastapäevale pühendatud vastuvõtud, mille raames avatakse ajalooline rändnäitus „Päev piirivalves“

30.-24.11 Piirivalve Lennusalk osaleb Kreekas toimuvail FRONTEXi ühisoperatsioonil „POSEIDON 2009“

November

Politsei- ja Piirivalveameti moodustamine võtab iga päevaga üha konkreetsemaid vorme. Teatavaks saavad mitmed uue asutuse loomisega seotud otsused:

- Politsei- ja Piirivalveameti loomisega rakendub uuest aastast ka uus teenistusastmete süsteem, mille kohaselt on igal ametikohal oma kindel, kõrgeim teenistusaste ning igal ametnikul on oma personaalne teenistusaste.
- Siseministri määrusega kinnitatakse Politsei- ja Piirivalveameti ning prefektuuride teenistujate koosseis
- Välja on töötatud eriteenistujate palgasüsteemi põhimõtted 2010. aastaks. Palgasüsteemi väljatöötamise aluseks oli tänane palgafond.
- Selgunud on Politsei- ja Piirivalveametisse üleviimise põhimõtted.
- Ühendasutuse töörühm jõudis otsusele, et uues organisatsioonis liigutakse ühetaoliste ametitöendite suunas.
- 3. novembril toimus politsei neljas eetikakonverents „Muutuste eetika“, mis keskendus politsei, piirivalve ja KMA ühinemise ajal organisatsioonides toimuvatele muutustele.

Loe lähemalt piirivalve siseveebist ühendasutuse infolehel!

Nimed, mida pakuti Piirist Piirini nimekonkursil

Meie Piir Piirivalve SMS ELJO (Euroopa Liidu
Julgeoleku Organisatsioon) Piirivalve õhus, maal
Alati valvel Tegus piirivalvur Piirivalveasutus Eesti Piirivalve
PiiriKiri Piirivalve kuukiri Piirikotkas
ISAMAA EEST! Piirivalve Elu Piirikotkas Piirimärk
PiiriPost Eesti piirivalvur ILVES ILLIMAR Piirist piirini
Meie piirivalve EuroPiir Piirimärk
PIIRIVALVUR Piir EESTI PIIR P&V Riigi piir Piirimärk
ELUST PIIRIL Ants Kordon JUTA (Julgeoleku tagatis)
RIIGIPIIR Andrus Piir&Valvsus
PiiriTeataja Kurvits Eesti Piir Piirivalve jäljed
PiiriKuller Piirimaja Europort
PiiriPäevik Piiri kaja Oma maa Piiritus on tulevik
Piiri Marssal Piirikas Piiripealsed Öövel
Kontrollid piiril Piirist Piirini Piiritaja
Piirimaa Piiriuudis Piirikas E-PIIRIVALVE
Piirisõnumid Piirivalve PIIRIKS PIIRIPEALNE
Piiri Teataja PIIRIKOTKAS
Piiri Valve (Valve Piir) PIIRIKOTKAS
KOTKASILM Piiriteenistus (PITE) Piiritulp
Piiri märgid Piirid EL Vabariigi valvur
Välispiir Turvaline Riigipiir Piirirahu RIIGIPIIR
Piiri elu Piirivalve Häälekanaja KINDEL PIIR
PIIRIPÄÄSUKE Piiripealt Piirivalve pada
Eesti Piirikas Piirivalve pajatab Piiriturvalisus 24/7

Summary

This edition of the Piirist Piirini is the last one and next year a new magazine “Radar” comes out under the Police and Border Guard Board.

The last number is a bit special. We look back at the beginning by publishing a list of names that were offered to the magazine when it was still a bit of a dream. A lot of names came in, but Piirist Piirini won and nine editions have come out since then. We also have all the cover-photos of the magazines from the very first to the one in your hand to sum up the work that has been done.

The most important thing, though, was that the Estonian Border-guard had its 87-th anniversary and all districts held beautiful events to celebrate the occasion. A photo-exhibition about the recent past of Estonian Border-guard was traveling around the districts as well.

For the first time the border guard’s airplane went to a FRONTEX mission in Greece and our issue covers what the team of the plane saw during the stay there.

Our reportage pages are about the bordercrossingpoint in Narva. It’s a story about a border-point where about 3 million people cross the border every year. There are a lot of interesting situations and unfortunately some criminal action there as well.

We have more interesting stories as well, some of which are looking to the future – to the Police and Border Guard Board.

Piirist Piirini wishes You all the best. Have a nice Christmas and a very successful new year. Be sure to read the first issue of the new magazine Radar.

Eesti Piirivalve soovib kõigile ilusat ja rahulikku jõuluaega ning palju tarkust ja kordaminekuid uuel aastal!

